

ТИТОВИ ГОСТИ

За рођендан другу Титу долазе многи гости. Из свих крајева наше земље стижу му честитке.

Једне године дошли су девојчица и дечак у старој народној ношњи. Били су у групи деце из Шумадије. Питао сам их шта ће рећи другу Титу:

— Па све добро пожелели смо.

— Рекли су нам у школи, кад су нас изабрали, — непрекидно су причали дечак и девојчица.

Били су збуњени великим бројем деце и тиским жагором у салонима Белог двора на Дедињу.

— Обећала сам, каже девојчица, — да и у име свога брата поздравим друга Тита. Он ми је рекао: »Поздрави друга Тита. Ја знам како се он презива...« Како? — питала сам »Маршал!, Маршал! му је презиме«, радосно је одговорио. Али, знате, он је мали још не иде у школу. И ја ћу то рећи другу Титу.

Тада се на степеницама појавио друг Тито. Насмејан долазио је међу своје најмлађе госте.

— Тито, Тито, викала су деца.

Онда су деца прилазила. Честитала му рођендан.

Дошао је ред на малу Шумадинку. Пружила је киту цвећа. Друг Тито је примио, а она само промуца:

— Драги Тито, сви ти честитамо рођендан... и...

— И, и — ево изволте, будите моји гости — загрли девојчицу и све их поведе у велику салу са огромним столом, пуним јела, колача, воћа.

А дечак је стајао са стране и кад га упитах што је смркнуо он љутито промрмља:

— Шепртља!

А она је пресрећна стајала крај друга Тита. Чекала је да и њој на хартијици напише своје име.

Широким, крупним рукописом писало је »Тито«.

Када су се враћали она је у недрима чувала цедуљицу, доказ да се, ипак, није збунила код друга Тита.

НО, САД ЈЕ ДОБРО

Лети на Златибору има увек пуно деце. Долазе на летовање из разних крајева. И кад се врате кућама дуго причају успомене и доживљаје са златиборских пашњака. Али нарочито један доживљај остао је незабораван за све дечаке и девојчице који су били на Златибору 8 јула 1952 године.

Освануло је лепо, сунчано, златиборско јутро. Из долине се лењо вуку магле. А Чигота и сва висораван око Партизанских Вода купа се у јутарњем сунцу.

Деца из летовалишта спремају се на излет. Одједном неко викну:

— Иде Тито!

Сви поскакаше. Јурнуше на пут. Пред њима се заустави неколико аутомобила. Из једног изиђе друг Тито и пође према деци.

— Тито! Тито! — викала су деца и ташнала рукама.

Сви су хтели да буду уз њега. Да га се дотакну. Тако су заједно ишли према дому.

Усред борића стадоше сви. Пред њима је био уплакан дечак. Плакао је како то већ умеју деца кад осете да су их сви напустили. Он је остао, а из даљине се чуло! »Тито! Тито!»

— О како ти плачеш! — Заборавили су на тебе, јели? — рече саже се Тито.

Падиже малишана.

— Но, сад је добро?, упита га Тито, бришући му сузе са лица.

ЗА КОЈИ ДАН ВЕЛИКИ ДЕДИЊСКИ ПАРК БИЋЕ ПУН ЖАГОРА. ЊЕГОВИМ СТАЗАМА ТРЧАЋЕ РАЗДРАГАНА ДЕЦА. МНОГИ ЋЕ СЕ ПО КО ЗНА КОЈИ ПУТ ПРЕСЛИШАВАТИ ДА НЕБИ ЗАБОРАВИЛИ ШТА ТРЕБА РЕЋИ ДРУГУ ТИТУ КАДА ИХ ОН БУДЕ ПОЗВАО У ГОСТЕ. ОНИ, ДЕПУТАТИ СВОЈИХ ШКОЛА, ЧЕСТИТАЋЕ СВОМЕ ВЕЛИКОМ ДРУГУ РОЂЕНДАН. ПОЖЕЛЕЋЕ МУ ДА ДУГО ПОЖИВИ ЗА СРЕЋУ ГЕНЕРАЦИЈА КОЈЕ ДАНАС МИСЛЕ НА РАДОСТ, А КОЈЕ ЋЕ КОЛИКО СУТРА ПРИМИТИ ОБАВЕЗЕ ГРАДИТЕЉА ДРУШТВА СА ВЕЛИКИМ ИДЕЈАМА.

У МАЈУ РАДОСТИ И ЦВЕЋА ТИТО И ДЕЦА БИЋЕ ЗАЈЕДНО!

ОНИ ЋЕ ПРЕДАТИ ПОКЛОНЕ СВОМЕ ВОЉЕНОМ МАРШАЛУ. ТО ЋЕ БИТИ МАЛА РЕМЕК ДЕЛА ПИОНИРСКИХ РУКУ; ТО ЋЕ БИТИ НАЈЛЕПШИ И НАЈДРАЖИ ДАРОВИ.

На слици: Са прошлогодишње посете краљевачких ђака другу Титу.

ТАКО ЈЕ ПОЧЕЛО

ОВОГОДИШЊА ШТАФЕТА ЈЕ ШЕСНАЕСТА ПО РЕДУ. ОНА ЈЕ КРЕНУЛА 20 АПРИЛА СА НАЈЈУЖНИЈЕГ ГРАДИЛИШТА НА ТРАСИ АУТО ПУТА БРАТСТВО-ЈЕДИНСТВО (НЕДАЛЕКО ОД БЕВЂЕЛИЈЕ). ПРЕВИЋЕ ПУТ ОД НЕКОЛИКО ХИЉАДА КИЛОМЕТАРА. НОСИЋЕ ЈЕ ХИЉАДУ РУКУ МЛАДИХ ЈУГОСЛОВЕНА, И СТИЋИ ЋЕ 25 МАЈА НА СТАДИОН ЈНА У БЕОГРАД, ГДЕ ЋЕ ЈЕ ПРИХВАТИТИ ДРУГ ТИТО.

Мај 1945 године. Време ратно. Фронт је испод Варождина, Загребач, Ријеке... Цео народ напреже последње снаге да би што пре ослободио земљу и избрисао последице рата. На фронту, у ослобођеној и окупираној територији, сви су овом били јединствени. И још у једном да прославе рођендан свога Тита. Први рођендан у слободи а можда и у животу. Детињство сиротињског сина, шегртски живот, рат, потуцање по свету, сукоби са полицијом, илегалан рад, робија и живот партизанског команданта — рече му допустили да бар за тренутак помисли на личну срећу.

ИДЕЈА СЕ РОДИЛА У КРАГУЈЕВЦУ

Сви су се питали како му честитати рођендан, када је он подједнако сваком близак. Скоро милион бораца, омладинци, жене, пионери, мајке хероја, свак је хтео да му стегне руку и каже лепу реч. Београд је тражио идеју. Предлози су били разноврсни. Јавио се Крагујевац, град хероја и мученик. Седи физкултурник Јосип Прохаска из града кога је Хитлер оставио без младости, предложио је штафету. Тако ће милиони Југословена дотаћи један симбол, који је израз љубави према Титу. Предлог је прихваћен.

Ратници са бојишта на прилазима Љубљани и Марибору, младићи са југа Домовине који су први пут отворено говорили да су Македонци, деца поносне Истре која је осамсто година робовала, претставници свих нација и националних мањина, збрагмљени у заједничкој борби под руководством Тита, кренули су према Београду.

ЖЕЉА ОБИЧНИХ ЉУДИ

Двадест петог маја 1941 године био је леп дан. Топло сунце, много цвећа, слобода! Пред Титом је стајало шест претставника федералних јединица и пионир са штафетама. И 14 младих Крагујевчана. На грудима седам младића и седам девојака било је по једно велико слово. »Тито — Крагујевац«. Они су штафету понели са трга где је обешена прва од 7.600 жртава покоља у овом граду.

Новине су забележиле дирљиве тренутке при испраћају штафета. Мајке су на Петњу давале деци да пољубе штафету место Тате. Мајка хероја Дукице Граховца љубила је штафету и плакала. Једна банијска девојка устала је болесна само да би понела штафету стотинак метара. Младић на релацији Шибеник — Задар никако није хтео предати палицу суседном тркачу. Пламинари су осам сати освајали залеђени врх. Клека да би преко те две стене пренели поздрав Титу. Становници косметских села до последњег су изашли да испрате штафету. Писма и поздрави уз штафету су били топли, људски и искрени какав је и слављеник. То је био почетак.

Пређени пут

Избори за нове органе радничког самоуправљања — радничке савете и управне одборе — у пуном су јеку у читавој земљи. Њихов значај је утолико већи што се нови органи бирају у јубиларној години када се завршава де-

прављања произвођача не би било могуће прогресивно кретање привреде у нашој земљи и јачање социјалистичких односа у радним колективима.

Непосредни произвођачи су се

мешно и самостално управљају и производњом и расподелом.

О томе говоре и ови подаци. Од укупног износа друштвеног производа оствареног у друштвеним привредним предузећима, радним колективима остаје на самосталном располагању више од 40 отсто средстава. Из фонда заједничке потрошње предузећа су 1956 године дала за изградњу станова и друга улагања 400 милиона динара, а у 1959 години око 18 милијарди динара. Привредне организације су прошле године учествовале у укупним инвестицијама са 27 отсто средстава. Пре четири године уплате у фондове предузећа износиле су само 68 милијарди, а у прошлој години 145 милијарди динара. У истом периоду плате у привредним организацијама, заједно са доприносима, порасле су од 343 на 749 милијарди динара.

Постојање радничког самоуправљања условило је и убрзало крупне промене у привредном систему које су биле усмерене у правцу веће заинтересованости радника за производњу, продуктивност, економичност, бољу организацију посла, модернизацију погона, за односе у колективу и у привреди уопште.

Ова заинтересованост посебно долази до изражаја данас у току избора за нове радничке савете и управне одборе. Ни у једном колективу, у којима су последњих дана одржаване последње седнице досадашњих органа управљања, чланови радничког савета нису се разишли а да нису усвојили радне програме које ће предати онима који буду на њихово место изабрани. А ти програми садрже богате анализе постигнутих успеха, сумирају и добра и лоша искуства и прецизирају најважније задатке на чијем даљем остварењу треба да се заложе новоизабрани органи.

Није случајно што је у тим програмима награђивање по учинку потцртано као један од најактуелнијих задатака. Заинтересованост радника за стимулативнији начин награђивања сасвим је разумљива, јер увођењем и усавршавањем тог система води управо ка ономе што је оснџва за бржи просперитет привредних организација, за повећање продуктивности рада, за подизање животног стандарда наших радних људи. Произвођач је потпуно свестан улоге коју има у нашем социјалистичком и он ту своју улогу и потврђује бирајући у своје нове органе самоуправљања оне људе који ће бити способни да воде радне колективе ка још већим успесима.

Риста Лазаревић

У КРАЉЕВУ ПОЧЕЛИ ИЗБОРИ ЗА ОРГАНЕ РАДНИЧКОГ САМОУПРАВЉАЊА

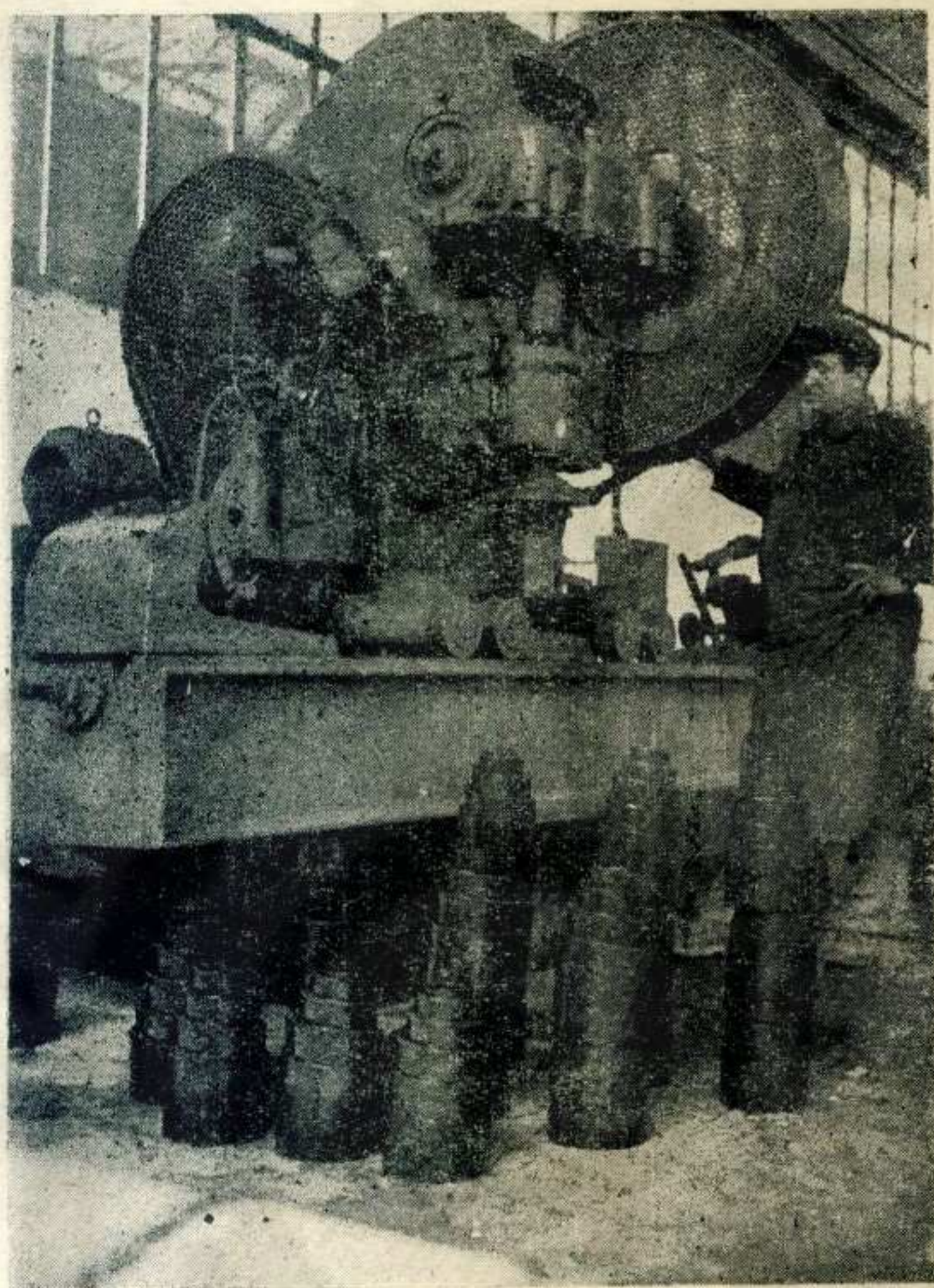
У свим радним колективима на територији општине Краљево закзани су избори за нове чланове радничких савета који треба да се одрже до 30 маја. У неким привредним организацијама су већ одржани и први избори.

Припреме за изборе имале су свечани карактер обзиром да се одржавају у време прославе десетогодишњице радничког самоуправљања. У свим колективима одржане су свечане конференције је на којима су поднесени извештаји о раду радничких савета у мандатном периоду.

Општинско синдикално веће одржало је састанак председништва на коме су чланови добили задатке да обиђу све синдикалне подружнице на територији општине Краљево и пруже помоћ око припрема за изборе.

На кандидационим конференцијама, састанцима синдикалних подружница и другим скуповима, дискутовано се о кандидовању за нове чланове радничких савета, досадашњем раду предузећа, проблемима производње и другом.

На основу података који су до сада достављени Општинском синдикалном већу види се да је за кандидате предложен далеко већи број омладине и жена него и кад до сада.

Детељ са израде гибњева у Фабрици вагона

ценија радничког самоуправљања у нашој земљи. А протекла деценија дала је у пракси таква сведочанства и искуства која говоре да без демократске форме самоу-

у протеклом периоду показали потпуно способни и дорасли да приме на себе велику одговорност, да обаваљају све функције управљања предузећима, једном речи да у-

Извршене све припреме за избор нових радничких савета у нашем срезу

Извршене су последње припреме за избор нових радничких савета на подручју среза Краљево.

Преко 17.500 радника и службеника привредних организација изабраће 70 нових чланова радничких савета са преко 1.300 чланова.

У неким привредним организацијама избори су већ одржани, док ће сви радни колективи спровести изборе до 30 маја ове године.

Припреме и организација ових избора извршени су врло брижљиво, тако да је највећи део посла већ успешно обављен.

Општинска синдикална већа по казала су у односу на раније године далеко квалитетнију активност. Ставови које су заузела председништва Среског синдикалног већа и Среског одбора социјалистичког савеза у вези избора за органе радничког управљања, прихватени су од синдикалних организација и у потпуности спроведени у живот.

Карактеристично је и веома позитивно да су се у припремама за избор нових чланова радничких савета ангажовале и друге друштвено-политичке организације, у првом реду Савез комуниста, тако да је то имало великог утицаја на овако добро извођење припрема.

Сталан контакт између општинских синдикалних већа и привредних

них одбора синдикалних подружница, омогућио је заједничко и благовремено решавање свих проблема који су пред организације изкрсавали.

Значајно је у овим припремама још и то што су извештаји о раду старих радничких савета у мандатном периоду били веома квалитетно припремљени. Они су изазвали врло живо интересовање радника, баш због тога што су у њима више изношени ставови органа управљања у односу на поједине проблеме и појаве у колективу, уместо уобичајених привредних питања и пословања предузећа.

Ови су извештаји показали да су раднички савети били претежно оријентисани на привредну проблематику предузећа, док су мало пажње покљонили питањима животног стандарда и унутарњим односима у колективу. Свуда је истичано да би нови раднички савети требало овим питањима да покљоне далеко више пажње.

Веома је интересантно да изборну кандидатуру за органе управљања, радници никада до сада нису пришли са толико интересовања. Вођене су веома живе дискусије о сваком кандидату и тражили стварно најбољи радници и људи. Поред тога водило се рачуна да у нове органе управљања уђе што више нових људи у првом реду жена и омладине.

МЕЊАМО ИСКУСТВА

ГАЗИРАНИ СОКОВИ УСКОРО НА ТРЖИШТУ

У низу нових машина и уређаја, који у деловима или комплетно стижу у прехранбену индустрију са хладњачом »Шапчанка« у Шапцу, посебну пажњу привлачи недавно монтирана машина за производњу и паковање газираних сокова.

Ови уређаји, који су набављени из Савезне републике Немачке, стајали су око 10 милиона динара.

Пробна производња газираних сокова, или простије речено природни сок разблажен са сода-водом, већ је у току. Машина сама врши пуњење и затварање боца, а затим, тако напуњене, по бесконачној траци одлазе на етикетање и паковање у специјалне корпе. Ова машина може да произведе, напуни, затвори и запакује 3.000 боца за један час.

У Шапчанки обећавају још неколико нових артикала за тржиште, чију производњу омогућавају ови уређаји. Тако на пример, поред газираних сокова, производиће се и разни други природни освежавајући напаци, као лимуната, сок од помаранџе и сода-вода за потребе угоститељства и приватних потрошача.

Сви ови природни воћни сокови са ознаком »Шапчанка« — Шабац појавиће се на тржишту крајем овог месеца, а можда и раније. Што се цена тиче стручњаци из Шапчанке истичу, да ће она бити приступачна, као и код осталих артикала њихове производње.

(»Глас подриња« — Шабац — 12 мај 1960 године).

СЕДАМ СТОТИНА ХИЉАДА ЗА ОДМОР

Предузеће »Светлост« у Пожаревцу дало је синдикалној подружници помоћ од 700.000 динара за одмор и летовање радника. Део средстава утрошиће се за организовање излета и екскурзија, а део за куповину кампова.

Одбор пријатеља природе синдикалне подружнице овог предузећа направио је план којим предвиђа организовање четири излета. Први излет организован је средином априла, када су чланови колектива посетили Жагубицу и врело Млаве. Излет до Палића код Суботине, за време првомајских празника, није организован због лошег времена. Почетком јуна организоваће се излет до Вердапа. До Смедерева излетници ће бити пребачени аутобусом, а одатле ће бродом наставити пут. У септембру, чланови колектива предузећа »Светлост« учествоваће у прослави која се организује поводом бербе вршачких винограда.

Комисија за одмор и спортски живот при одбору пријатеља природе ови синдикалне подружнице предвиђа, да се у овој години развију неколико спортских дисциплина. Колектив предузећа »Светлост« учествоваће и у радничким спортским играма у одбојци, шаху и другим дисциплинама, које ће се и у овој години организовати у Пожаревцу.

(»Реч народа« — Пожаревац — 13 мај 1960 године).

ВРЕДНОСТ ДОСАДА СКЛОПЉЕНИХ УГОВОРА 47,5 МИЛИЈАРДИ

Према подацима са којима располаже управа Новосадског сајма у току прошлости неколико дана склопљени су купопродајни уговори у вредности од 21-не милијарде динара. Само до 7 маја на сајму су обављени послови у висини од 26,5 милијарди динара, тако да укупна вредност досадашњег промета износи 47,5 милијарди динара. С обзиром да је прошле године вредност послова износила око 53 милијарде динара и да се још увек воде интензивни преговори, очекује се да ће прошлогодишњи рекорд бити знатно премашен.

(»Пољопривредник« — Нави Сад — 8 мај 1960 г.).

КУРС КОМБАЈНЕРА

У Младеновцу ће се од 4 до 21 маја одржати курс за комбајнере. Курс похађа 25 комбајнера са подручја Среза. Његову организацију и наставу обезбедио је Пословни савез за ратарство и механизацију из Младеновца.

Практично руковање машинама изводи се на великом комбајну Пословног савеза и на малом комбајну, који је на послу добијен од Фабрике пољопривредних машина »3 мај«. Ова фабрика обезбедила је такође и наставне филмове и на тај начин остварује везу са својим потрошачима и уједно доприноси техничком оспособљавању комбајнера.

Ова група од 25 курсиста задовољиће једногодишњу потребу за квалификованим комбајнерима у срезу.

(»Наш глас« — Смедерево — 14 мај 1960 год.).

НЕОСОЛ 10 И ЗОРАЛИН ЗА СУЗБИЈАЊЕ ПЛАМЕНЦА У СТАРОЈ КУКУРУЗОВИНИ

Спаљивање старе кукурузовине претставља данас најпримитивнији начин против кукурузног пламенца, наводи инжењер Таса Булизибарић, стручњак биолошке лабораторије Хемиске индустрије »Зорка«, Шабац, у саопштењу које је објављено у часопису »Хибридни кукуруз« број 10.

Досадашња проучавања овог нашег стручњака показују, да се кукурузни пламенац у старој кукурузовини може успешно уништити применом хемиских средстава и поред тога што је ова штеточина веома отпорна. Али, за успех сузбијања неопходно је потребно употребити облик препарата, који ће имати веома енергично контактано дејство, као и велику моћ пријањања.

Од свих препарата које је инжењер Булизибарић испитивао најпоузданији је препарат Диптере Х.

Прскање стогова кукурузовине треба обавити у моменту појаве првих лептира у контролним инсекторијумима, а друго после 15 дана. После третмана купе кукурузовине не треба растурати све док у инсекторијумима траје експлозија кукурузног пламенца, јер ће само у том случају сваки лептир бити уништен пошто пре изласка из камаре мора пасти на хемиска средства која су депонована на саденој кукурузовини.

Хемиски начин сузбијања кукурузног пламенца, како наводи инжењер Булизибарић, треба сматрати колективном мером борбе против штеточине. Јер, штете од кукурузног пламенца могу се избећи једино ако се у једном атару или селу ископају све купе старе кукурузовине као и огризине стабљика (отпаци хране)

(»Задруга« — Београд — 12 мај 1960 године)

ДАН РАТНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

Припадници нашег Ваздухопловства, заједно са својим народима, прослављају сутра троструки јубилеј — 50-годишњицу првог Југословенског лета авионом, свој 18-ти рођендан и 15-годишњицу завршних борби за ослобођење наше земље.

Традиција нашег Ратног ваздухопловства није велика. Учесће авијације у Народноослободилачкој борби било је временски кратко и по снагама које су учествовале у борбама веома скромно. Али, јединствен пример у историји партизанског ратовања прет-

неколико послератних година кроз ваздухопловне школе, поред ратника — бораца, подофицира и официра који су у јединице нашег Ратног ваздухопловства унели дух наших славних бригада, прошло је више хиљада ученика који су стекли одговарајућу стручну спрему пилота, техничара и других специјалности, као и више стотина резервних официра пилота, техничара и других. Значајну улогу у подизању ваздухопловних кадрова одиграо је и Ваздухопловни савез Југославије који је кроз своје многобројне школе оспособио

ПРЕД ПОЛЕТАЊЕ

ставља дејство првих партизанских пилота Клуза и Чајеваца. Појава њихових авиона 21 маја 1942 године била је велики морални потстрек за борце и народ не само Босанске Крајине, него читаве наше земље. То је за непријатеља био удар који је уносио страх и неспокојство у његове редове.

Крајем 1943 године створени су услови за организацију новог ваздухопловства. Велика ослобођена територија и признање наше Народноослободилачке војске од стране савезника, омогућили су да се од ваздухопловаца—бораца, организује прва ваздухопловна база у Ливну, одакле су пошли на обуку у савезничке базе у Северној Африци, а касније у Италији. У другој половини 1944 године формира не су прве авијацијске јединице НОВЈ. Већ 18 августа отпочела је дејства са аеродрома у Италији прва ескадрила, а два месеца касније прикључује јој се и друга ескадрила. Над Југославијом су тада први пут летели наносећи непријатељу огромне губитке, модерни авиони са црвеном петокраком на крилима. Од тога доба до завршетка рата, наши летачи су извели око 4.000 борбених летова, што је за тадашњи број средстава и пилота било велико напрезање. То је била освета за све жртве које је непријатељска авијација током ранијих офанзива нанела нашим незаштитеним борцима и народу. После ослобођења Северноисточних делова наше земље, формиране су две ваздухопловне дивизије, ловачка и јуришна, које су активно учествовале у заустављању непријатељске противфанзиве јануара 1945 године, на Дравском мостобрану, пробоју Сремског фронта и у завршним операцијама за ослобођење наше домовине, дајући тако свој видан удео коначној победи над непријатељем.

Из тих борби израсло је наше ново Ратно ваздухопловство.

Наше ратно ваздухопловство завршило је рат са неколико ловачких и јуришних пукова, који су били непопуњени људством и материјалним средствима, што је за ондашње стање наше Армије претстављало диспропорцију у односу према другим видовима оружаних снага. С обзиром на перспективе наше Армије и модернизацију њене технике, требало је створити услов да се и авијација развије до оне мере колико су то захтевале потребе једне савремене Армије и дозвољавале могућности њеног народа. Да би се то обезбедило, требало је решити два основна питања: обучити потребан број одговарајућих кадрова и створити материјално-техничку базу заједно савремено ваздухопловство. За

велики број пилота, једриличара и падобранаца.

У условима социјалистичког преобраћаја и њеног бујања производних снага земље, наше Ваздухопловство је добило нове несудбене могућности за свој развој. Подигнута је из рушевина нова ваздухопловна индустрија. Наши инжењери су конструисали и наше фабрике су произвеле преко 20 нових прототипова авиона и толико једрилица, који по својим квалитетима нису заостајали за одговарајућим категоријама авиона у иностранству. Данас је наша ваздухопловна индустрија у стању да обезбеди сав летачки материјал за обуку у школама, а делимично и у борбеним јединицама. Створени су ваздухопловни институти и широка кадровска база летача и других ваздухопловних стручњака, који су највећа гаранција савремене снаге и будућих успеха.

Такав систематски рад на подизању кадрова и материјалне базе допринео је да се наше Ратно ваздухопловство развије у модеран и врло добро опремљен вид оружаних снага наше земље. Оно је на том путу свога развоја имало својих падова и успона. Али, у основи је расло и јачало бигално се прилагођавајући нашим реалним потребама и стварним могућностима. Данас је оно наоружано савременим авионима и опремљено модерном техником, располаже са великим бројем искусних летача и других стручњака, модерним аеродромима и техничким средствима која су неопходна једном савременом ваздухопловцу. Изнад свега, наше Ратно ваздухопловство је, као и читава наша Армија, очувала морално-политичко јединство и борбене традиције из славних дана наше Револуције.

Даљи развој нашег Ратног ваздухопловства саображен је усвојеној војној доктрини, и прилагођен нашим специфичним потребама и могућностима.

Прослављајући Дан Ратног ваздухопловства, ваздухопловци желе да се одуже старијим генерацијама који су за протеклих 50 година пружили безброј примера прегалаштва, пожртвовања и храбрости, како у миру тако и у ратним околностима. Истовремено истичу спремност да ће у саставу осталих видова наших оружаних снага будно бдити над слободом наше Социјалистичке домовине.

Потпуковник,
Милорад МАТУНОВИЋ

ИЗ РАДА ОРГАНИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА

ПРЕКРЕТНИЦА У РАДУ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА ОПШТИНЕ ВИТАНОВАЦ

На састанку активиста расправљано о неким недостацима у раду

Проширени пленум Општинског одбора Социјалистичког савеза у Витановцу, који је одржан у уторак, био је посвећен неким питањима из рада основних организација изменама у организационој структури, проради конгресног материјала као и анализи успеха и недостатака у раду. Осим тога, на пленуму је било речи о стању изградње започетих објеката на подручју ове општине и неким нерешеним питањима кооперације са индивидуалним произвођачима.

После дуге дискусије дошло се до закључка да је садашњих седамдесет основних организација само чинило потешкоће у раду, јер су организације биле мале и нису имале један утврђен програм активности. По одлуци Пленума, у будуће ће постојати девет месних организација, које ће обухватити углавном по неколико најближих села, али ће и надаље постојати секције у сваком селу.

По питању прораде конгресног материјала Пленум је одлучио да се при Идеолошкој комисији ССРН-а формира актив предавача који ће припремити неколико актуелних предавања из области друштвене проблематике и рада организација. Предавања ће се држати у свим месним организацијама.

Питању изградње започетих комуналних објеката на подручју читаве општине на Пленуму је било доста речи. Констатовано је да су у том погледу постигнуту значајни успеси, али и да је било пропусти. Наиме, предвиђена комунална изградња превазшла је стварне могућности са којима општина располаже, тако да неки планирани објекти не могу да се у току ове године заврше. Ипак се не може изоставити успех који је постигнут изградњом здравствене станице, која ће у августу месецу почети са радом. Тиме ће се уједно решити проблем здравствене заштите људи овога краја. Већ су ангажована два лекара опште праксе и један зубар који ће вршити потребне лекарске интервенције.

Завршењем једне радионице за оправку пољопривредних машина, општина ће решити питање машинског парка који је истина мали, али који у садашњој ситуацији чини велику помоћ. Ово исто

важи и за пољопривредну станицу која је недавно завршена.

У низу објеката који су у завршној фази или су сасвим изграђени, спадају и далековод Витановац — Витковац у дужини од 7.000 метара који чека технички пријем, као и ниско-напонска мрежа у Печеногу, Милаковцу и Витковцу, коју ради режиска група Електро комбината.

Свакако да најзначајнији објекат који је у изградњи и чије се завршење очекује у октобру месецу, јесте пут Чукујевац—Годачица. Пут се гради по свим техничким захтевима и његова предрачунска вредност износи око 37 милиона динара. Мада општина не

ма довољно средстава за све радове, обимном помоћи чланова Социјалистичког савеза радови сасвим добро напредују и биће у назначеном року завршен. Тиме ће неколико јаких воћарских реона бити лишени великих транспортних трошкова.

Питању кооперације Пленум је посветио посебну пажњу истакавши неке недостатке који су довели до тога да је ове године било мање закључивања са кооперативима, а у чему су сасвим малу помоћ пружиле задружне организације, мада је њихова првенствена улога у стручном тумачењу ове корисне мере.

В.

Такмичење основних организација ССРН у Врњачкој Бањи

На територији читаве општине Врњачка Бања постоји 18 основних организација Социјалистичког савеза. Од тога броја пет се основних организација налази у самој Врњачкој Бањи.

Средином прошлога месеца почело је такмичење између основних и друштвених организација, које ће трајати све до 7 јуна. Општински одбор Социјалистичког савеза већ је формирао такмичарски одбор и створио акциони програм.

Према акционом програму такмичење је предвиђено по организационим питањима, идеолошко-политичком и културно-просветном раду, као и о комуналним питањима.

Такмичење основних и друштвених организација по организационим питањима обухвата неколико веома важних момената. Међу првима је осмостаљење организација и издавање књижица. Општинска организација Социјалистичког савеза до сада је имала око 4.000 својих чланова. Према обавези основних организација биће учлањено још 1.000 нових чланова до 7 јуна докле ће трајати ово међусобно такмичење. Примање у чланство омладине и наплата чланарине такође су обухваћени акционим програмом. Вођење потпуне евиденције чланства, као и вођење рада и успеха основних организација и сарадња са станбеним заједницама и месним одборима на се-

лу, добили су посебно место у акционом програму.

Идеолошко-политички рад такође је истакнут у акционом програму такмичења основних и друштвених организација. Према том програму, основне организације се такмиче у броју одржаних предавања из области здравственог просвећивања, унапређења пољопривреде и сточарства, комуналног система и нашег законодавства.

У акционом програму овог такмичења видно место је заузео и културно просветни рад. Основне организације се такмиче у броју одржаних приредби, ангажовању чланова по просветним, уметничким, физкултурним и другим друштвима и организацијама. У програм такмичења обухваћен је и број чланова основних организација, који посећују курсева, семинаре, течајеве и ванредно студија.

Комунална питања су такође дошла своја места у акционом програму. Читаво такмичење по овим питањима било би усмерено на исправку и уређење путева, чистишење и уређење зграда, засађивање дрвореда, пошумљавање излетишта, уређење паркова, спортских терена, споменика, предузећа, локала и радњи. Овде је занимљиво напоменути, да је по акционом програму такмичења основних и друштвених организација обухваћено највише тачака по комуналним питањима.

Последњи лет Фрање Клуза

У одељењу архиве Војно-историског института ЈНА, у фасцикли са ознаком »Историјат ваздухопловства« и документом означеном као »Војне релације Прве ескадриле« записани су кратки подаци о акцији која је названа Операција број 28. Прилачи пажњу и податак подвучен црвеном оловком: »Наши губици: један пилот, један авион«. У продужетку, кратко објашњење задатка: »Све бомбе погодиле су циљ. Приликом напада изгубљен је капетан Фрањо Клуз...«

Било је то 14 септембра 1944 године — прича капетан Шиме Фабијановић, један од пилота учесника у извршењу овог задатка. Сећам се као данас тога поподнева. Око 15 часова примили смо задатак. Он је био кратак и јасан: »Бомбардовати живу снагу и технику непријатеља у Омишу«. Акцију је требало извршити тачно у 18 часова.

Припремама за извршење овог задатка руководио је Фрањо Клуз. Тачно у 16,55 часова полетели смо. Време је било ведро. Ту и тамо по који облак. Доле, испод нас, пространо азурно плаветнило Јадрана. С обзиром на географски положај Омиша, који лежи између планинских масива Биокова и Мосора, по Фрањовој замисли напад није требало извршити у курсу Био—О-

миш, већ са заобиласком око Биокова и избијањем на Омиш са истока. Тиме бисмо се, користећи конфигурацију земљишта, неопажено привукли циљу и постигли изненађење. Одмах по заобиласку источних обронака Биокова, кроз

шлемофоне чули смо команду вође:

— Припреми се за напад!

Формирали смо колону и трудили се да одржимо правилан построј. Чим смо угледали Омиш пошли смо у напад. Вођа се преиобрушио. Ми смо га следили у колони, један за другим. Погледом сам стално пратио Фрању. Изненада сунце ми је блеснуло у очи. За тренутак изгубио сам вођу из вида. Обрушио сам свој авион и одбацио бомбе. Лака непри-

јатељска противавионска оруђа тукла су средњом ватром. Када сам извукао свој авион и изашао из засенка брда, видео сам експлозију својих бомби које су погодиле циљ на самом пристаништу, десно испод себе, нешто даље од обале, запенушано море.

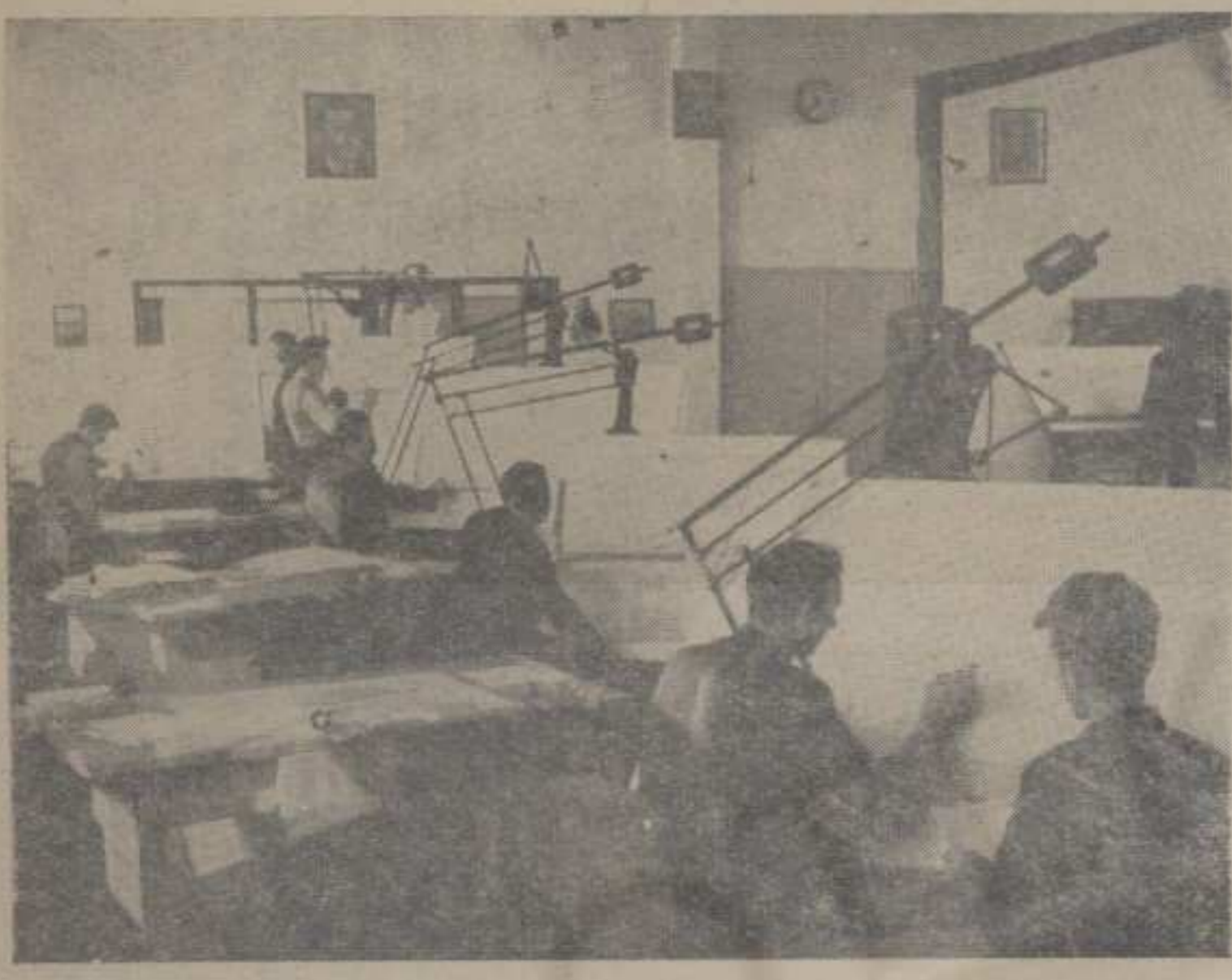
Изнад Хрватског канала извршили смо збор групе и приметили да нас је нешто мање.

— Број 2, уреду! Број 3, уреду! Број 4, уреду! — јављали смо се преко радија један другоме. Само се број један није чуо.

— Фрањо, јави се! Фрањо јави се! — дозивали смо га.

Неколико минута кружили смо непрекидно над каналом дајући му своју позицију. Међутим, Фрањо се није јављао. Тек тада схватили смо шта се догодило. Око срца осетио сам тог тренутка нешто хладно. Запенушано море између луке и друге обале огранка Модора, које сам опазио приликом извлачења свог авиона, претпостављао сам, треба да буде место где је пао Фрањов авион.

Тако се завршио један задатак, и један живот нашег најбољег другара, човека и руководиоца у коме су поред осталих биле изражене и ове врлине: енергичност, племенитост, храброст...

Механика из Краљева приређује изложбу својих радова!

Две плате за пет месеци

На изложби ће се појавити нови производи за тржиште

Идуће недеље 22 маја предузеће за израду електро акустичких уређаја „Механика“ из Краљева приредиће у сали Електрокомбината једну занимљиву и несвакидашњу изложбу.

Идуће недеље 22 маја предузеће за израду електро акустичких уређаја „Механика“ из Краљева приредиће у сали Електрокомбината једну занимљиву и несвакидашњу изложбу.

Један службеник Ветеринарске станице одлучио је да промени установу. Споразумео се са људима и прешао на посао код Народне одбора општине Краљева. Све се лепо свршило и можда би ту био крај да се недавно није испоставило да је службеник у месецу када је напустио Ветеринарску станицу примио две плате.

Сада код надлежних постоје две потврде. Једну је издала Ветеринарска станица а другу Народни одбор среза. Обоје тврде да је службеник у истом месецу измирен са платом у износу од 17.731 динар.

Сада се сви чуде и нико незна како је до тога дошло. Службеник је до душе знао, али није хтео од тога да прави питање.

Када људи дају зашто да не узме.

БРЗАНАЦ У БЕРБЕРНИЦИ

Било је то по овим првомајским празницима. Берберница је била подупразна. Послепразнични радни дан је почињао без уобичајеног чекања у реду за бријање и потишћивање. Очито, ником се није журило. То потраја док на вратима бербернице не уђе један од оних који се обично журе. Био је очевидно накресан.

Мајсторе, може ли једно брзанац потишћивање? Знаш ли ти шта је то брзанац?!

Незнам какво је брзанац потишћивање снашло. Објасни.

Знач како. Ако се храниш у ресторани, имаш да се окозиш чекајући док ћеш добити јело после супе. Ако затражиш једно брзанац јело онда не чекај кусур када платиш ручак. Тако ти је...

Ја немам времена да чекам као они други па увек тражим брзанац. Сада тражим само један брзанац у потишћивању.

У берберници смех оних неколико муштерија. Молим, нема ту ништа смешно. Ја платим више, скупље него други. Кад се тако може у кафани, зашто не би могло и у берберници.

Мајсторе ево теби дупле паре. Журим се много, а и хоћу мимо остали свет, нек се зна ко има право на брзанац, мија који имамо паре.

Не може преко реда, зачуше се гласови бербернице, која је слушала. Кажете не може — а како у кафани може.

Људи су се погледали и насмејали.

Човек напусти берберницу и оде. Ваљда му се журило!

ДА СЕ СКРАТИ ЛУТАЊЕ

Често се дешава да нас случајни пролазник, шетач, или гост нашег града, свеједно већ ко, заустави и пита:

— Да ли знате где се налази улица...?

Док збуњено призивате у помоћ сећање, размишљате да сте дугогодишњи становник овог града, и то вам смета да уз извињавајући одговор не знате да помогнете непознатом дошљаку. Слегањем рамена упутите га неком другом пролазнику.

А то је редовна појава и ако кажемо ово је задњи пут, да због непознавања нашег града погрешним.

Можда ћемо једног дана странцу, госту овог града, моћи рећи без снебивања, постављена је табла са планом Краљева, зар је ниста приметили ето је на улазу града а и у градском скверу. Над лежи су се већ сетили да је поставе.

ПРЕДУЗЕЋА И КАДРОВИ

Готово не постоји ни једна привредна организација на подручју нашег Среза која има комплетан стручни кадар за све секторе рада или сва радна места. Недостатак кадрова и тешкоће које предузећа због тога имају истичу се на сваком кораку.

Крупним инвестирањима подижу се или реконструишу велики објекти и често дају у руке кадрова који нису у стању да конструишу ни постојећу производњу а камоли да је унапређују. Не води се свуда довољно рачуна да се упоредо са реконструкцијом или изградњом објеката обезбеђује и одговарајући стручни кадар. Има примера да је за објекат уложено по неколико стотина милиона динара, а да за кадрове који су преузимају тај објекат, често без довољно стручних квалификација, није издвојен ни један динар.

Како би се иначе дешавало да неке наше привредне организације склапају уговоре за испоруку далеко већих количина производа него што су могућности њихових производних капацитета и планирани бруто продукт.

У таквим случајевима настаје трка за испуњењем роковних обавеза које су нереалне и радници се излажу ненормалним напорима, да би се избегло плаћање пенала који по некад достижу позамашне цифре.

Вршено је безброј анализа зашто је ситуација са кадровама таква и тражени начини како да се она макар ублажи ако не потпуно реши. Па ипак има тако несхватљивих постојања и односа према стручњацима и кадровама уопште, да то постаје проблем за себе.

Пријем у службу средњих стручних кадрова после завршеног школовања скопчан је са многим тешкоћама. У свим конкурсима који се расписују привредне организације пријем је условљен праксом у струци од две до пет година па чак и више. У таквој ситуацији поставља се питање, где ће ови младићи да стекну ту потребну праксу, ако већ без ње нико неће да их прими.

Мушкарци се доводе у нарочито тешку ситуацију приликом подношења молбе за пријем у службу. Због нерегулисаних војних обавеза предузећа избегавају да ове младиће запосле, пошто после неколико месеци они морају на отслужење војног рока. Зато они до подласка у Армију најчешће остају незапослени, због тога што предузећа не желе да привремено решавају попуњу неких радних места не водећи рачуна о другим, понекад, много важнијим моментима.

Свеже школско знање ови људи не успевају да практично примене и себе брзо оспособе за одређене послове већ паузирају по годину и више дана, а затим са много заборављених појмова теже се укључују у своју струку.

Средње стручни кадрови се уопште запостављају у нашим предузећима.

У једном нашем већем колективу десило се овај случај. При изради неких производа поткрала се једна конструктивна грешка због које је и онако тесан рок

испоруке тих производа доведен у питање. Радило се о спасавању милионских износа.

Један техничар је за неколико ноћи нашао решење како да се брзо изврши преправка и на време стигне са испоруком. Дао је патент свом предузећу без икаквих услова и посао је успешно обављен. О патенту су се сви стручњаци похвално изразили и техничар је предлошен за награду. На седници радничког савета донета је одлука да му се исплати награда од 75.000 динара.

Техничар се захвалио и изразио жељу да га уместо награде предузеће стипендира у школи за погонске инжењере како би усавршио своје знање. Међутим, неко је израчунао да би стипендирање изнело више од симболичне награде и жеља овог младића је одбијена.

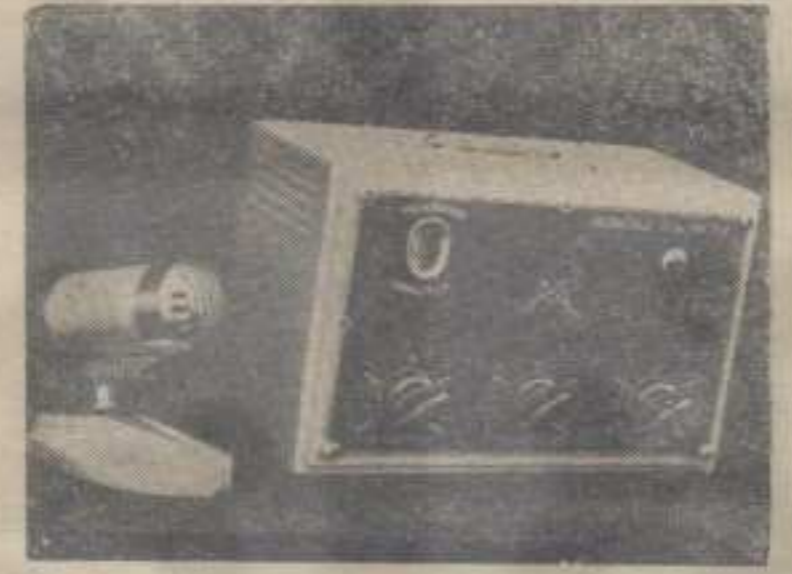
Заиста, чудна и несхватљива рачуница.

Техничар је одбио да узме и награду и сада изгледа одлази из предузећа и тражи ко ће га школује.

Није се овде радило о неком уцељивачком и надменој ставу, већ просто о жељи једног младог човека, који има квалитете и љубави прима свом позиву, да научи што више и постане кориснији. Лични односи и ставови и овде имају свог корена.

Раднички савети, а нарочито комисије које су задужене за питања кадрова не смеју под утицајем појединих људи из колектива, без обзира ко је у питању, да дозволе да због оваквих и сличних поступака кадрови одлазе из колектива.

М. М.

цима, као и нови тип специјалног микрофона који је показао далеко боља својства од свих до сада на нашем тржишту познатих. Трговачка мрежа већ је понудила Механици откуп великих количина филтера за отклањање сметњи. Због малих димензија, приступачне цене и пре свега веома доброг квалитета, сваки власник радио пријемника зажедеће да га купи. Велико интересовање потрошача изазваће нови тип радио апа-

рата са грамофоном који се са оваквим конструктивним решењем приликом пут појављује код нас у продаји. Радио апарати и грамофон су смештени у веома укусној кутији од пластичне масе на најмањем могућем простору, тако да су поред одличног квалитета и сасвим солидног изгледа још и врло погодни за ношење. Шестоцевни пријемник са уграђеном скалом и таласним дужинама може да се користи, одвојено од грамофона за слушање свих радио станица. Према предвиђањима цена ових радио- грамофона биће сасвим приступачна.

Тако ће грађани који буду имали прилике да посете ову изложбу моћи поред ових, да виде и још низ других интересантних производа и уређаја које Механика припрема за наше тржиште.

Нажалост изложба ће бити отворена свега један дан пошто ће сви ови уређаји бити пренети у Београд и изложени на Међународном сајму занатства.

М. М.

ОТВОРЕН СЕРВИС ЗА КРОЈЕЊЕ ЖЕНСКЕ ОДЕЋЕ У ТУТИНУ

На предлог жена бирача и друштва за просвећивање жена отворен је сервис за шивење и кројење женске одеће у Тутину. Реализација овог захтева решила је озбиљан досадашњи проблем Друштва жена у Тутину, јер је најближи сервис ове врсте био у Новом Пазару који је удаљен 33 километра од Тутина, што је знатно повећавало материјалне издатке.

Просторије сервиса су од првих дана постале пријатан кутак за активисткиње те ће то истовремено и бити центар за идеолошко уздизање и стручно оспособљавање жена за домаћинство из ове области.

У КРАЉЕВУ ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА ЗАНАТСТВА И ЛОВА

Музеј шумарства и лова у сарадњи са Савезом пољопривредно шумарских комора и Републичким саветом за просвету и културу организован је у Краљеву веома интересантна изложба шумарства и лова.

На изложби је приказан развој технике лова од камене секире до модерног ловачког карабина и историјат српских шума. Изложба ће бити отворена до 27 маја ове године.

Припреме за прославу десетогодишњице радничких савета у Новом Пазару

Пре два дана на иницијативу Општинског синдикалног већа и Општинског одбора ССРНЈ одржан је сазнак са председницима радничких савета, управних одбора и представницима осталих друштвено-политичких организација где је расправљано о прослави 10-це радничких савета.

На овом састанку је закључено да се у времену од 20 до 27 јуна отвори изложба, која ће приказати десетогодишње резултате радних радничких савета. Сва ће изложба бити отворена у просторијама средњих школа.

Предвиђене су и свечане седнице радничких савета у свим привредним организацијама као и збор чланова радничких савета који треба да се одржи у недељу 26 јуна 1960 године.

Период од 1 до 27 јуна биће испуњен значајним културним манифестацијама у част ове прославе за раднице по предузећима. По овом плану организоваће се више гостовања уметничких група са стране, биће организоване забавне вечери, веселе вечери и др.

У овом периоду на Радничком универзитету ће се одржати пет предавања чија је тематика везана за рад радничких савета и управних одбора. За неке теме су предвиђени и предавачи са стране. Они ће бити обезбеђени преко Удружења универзитетских наставника и професора из Београда.

С. Живановић

Општинска смотре младости највећа манифестација омладине и пионира

Општинска смотра младости, која се ових дана одржава у Краљеву биће завршена у току ове недеље. Бачке и пионирске дружине наступају са својим уметничким секцијама и трупима. По броју учесника, ова Смотра је несумњиво највећа уметничка манифестација омладине и пионира. Основне, средње и стручне школе постижу на смотри завидне резултате у неговању уметничког аматеризма.

Четвртак:

На Општинској смотри младости у Краљеву прошлог четвртка наступиле су у дворани Аматерског позоришта основне школе из Пекчанице и Самаила. Те вечери на програму биле су рецитације и децијске бајке. М. Широла «Чаробна фрула» у извођењу основне школе из Самаила.

Петак:

У препуној дворани Аматерског позоришта прошлог петка одржано је вече фолклора и ритмике. Том приликом наступиле су играчке секције и групе основних школа из Краљева «Димитрије Туцовић» и «Светозар Марковић», затим основне школе из Роћевића, Самаила, Врбе и Рибнице, као и ученици Гимназије «Мирко Луковић», Економске и Ваздухопловне школе и Школе ученика у привреди.

Субота:

Прошле суботе увече извели су ученици Школе ученика у привреди комедију Бранислава Нушића «Сумњиво лице» у режији Добривоје Јанковића, професора. Исте вечери извели су припадници Ваздухопловног гарнизона и ученици Економске школе једночину комедије Жака Конфина «У сред се региструјем». Комедију је сценски поставио Славо Радосављевић, припадник Ваздухопловног гарнизона.

Уторак:
Основна школа «Светозар Марковић» из Краљева извела је прошлог уторка увече драматизацију Марк Твенског романа «Краљевић и просјак». Сценску реализацију ове драматизације извршиле су: Тројанка Цолић и Милица Врковић, наставници.

Недеља:

Основна школа «IV Краљевачки батаљон» из Краљева наступила је прошле недеље у дворани Аматерског позоришта са децијском бајком «Виберче» од М. Ђорђевића. Бајку су сценски припремили Рајка Вучковић и Јелена Рудњанин. У другом делу програма била је изведена сценска слика «За Титом» са рецитаторима групом певача и пратњом хармонике.

Понедељак:

Ученици гимназије «Мирко Луковић» из Краљева извели су прошлог понедељка драматизовану Цанкареву приповетку «Слуга Јернеј и његово право», док су ученици основне школе из Роћевића приказали позоришну слику «Слатко» од А. Антића. Те вечери на програму је било и неколико рецитација.

ГОСТОВАЊА И ПРИРЕДБЕ

Богат уметнички програм овог лета у Врњачкој Бањи

Установа за унапређење туризма и посете у Врњачкој Бањи ради веома успешно већ три године. У току своје делатности установа се старала о пропаганди бање као лечилишта и туристичког места.

Поред тога, Установа је водила бригу за уметнички и забавни живот својих посетилаца. За пропаганду овог бањског лечилишта утврђено је само у току прошле године око 1,500,000 динара, док је за уметнички и забавни живот дато 3,700,000 динара. Приходи са свих уметничких приредби износили су око 2,150,000 динара. Ова разлика између прихода и расхода надокнађена је прошле године из прихода бањске боравишне таксе од чега је 15 одсто припало Установа за унапређење туризма и посете.

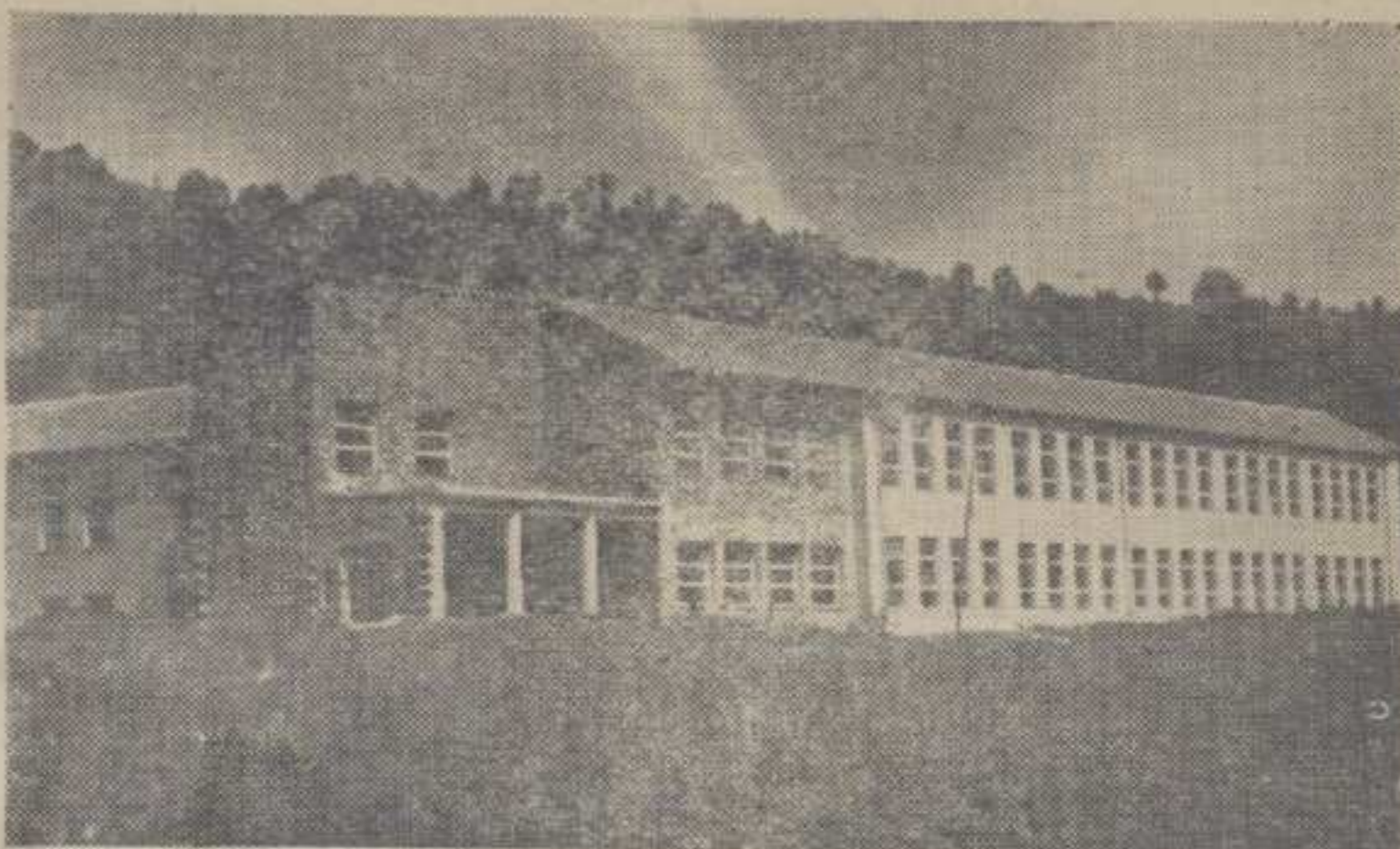
Уметнички и забавни програм био је прошле године у Врњачкој Бањи веома богат и разноврстан. У току ове године, а нарочито за време летњих месеци, он ће бити и разноврснији и богатији. Само за ову годину предвиђено је 15 драмских извођења. До сада је већ приказано 5 позоришних дела већином у извођењу Народног позоришта из Ниша. За време летњих месеци предвиђа се гостовање још неких позоришних кућа. Крајем јуна по свој прилици гостоваће и ове године Новосадска опера. Том приликом биће вероватно изведена опера: «Трубадур» Ђузепе Вердија и «Лучија ди Ламермур» Гастана Доницетија, као и једна балетска претстава. У јулу се такође предвиђа и гостовање Савременог позоришта из Београда, које ће том приликом дати две претставе. Народно позориште «Стерија Поповић» из Вршца води преговоре за гостовање у Врњачкој Бањи у току летњих месеци. Том приликом ово позориште би дало неколико претстава.

Поред гостовања позоришта Установа за унапређење туризма и посете предвиђа 12 концерата народне и забавне музике, 3 балетске претставе и 10 осталих уметничких приредби.

За време летњих месеци, као и прошле године, у Врњачкој Бањи даће се 120 бесплатних концерата озбиљне и лаке музике.

Установа за унапређење туризма и посете у Врњачкој Бањи располаже и са модерном биоскопском двораном. У току ове године, нарочито за време летњих месеци, биће приказани и премијерни филмови.

Врњачка Бања ће ове године имати разноврснији и богатији програм, него што је то имала прошле године.

Око подизања школе у Милавчићу

Да ли је оправдано подизање школе за мали број ученика

Последњих година, иницијативом грађана из средстава самодоприноса и добровољним радом, подигнут је низ комуналних објеката. Нарочито је значајан допринос становника на подизању школа.

Подухват становника села Милавчића, да подигну нову школу, несумњиво је био добронамеран. Гле дано кроз потребу овог села, чије су куће расуте по ширем подручју и за известан мали број врло удаљених кућа од средишта села, изградња школе изгледа само приредно оправдана.

Подизањем школе у Милавчићу, на месту где је једва започета задовољила би се потреба већег дела овог раштрканог села. Но, тиме се не постиже све и најважније. Јер, не само ова школа, него може се рећи и низ других мањих које су подигнуте, међају перспективе. У условима растућих захтева за савременијом наставом, ништа се не постиже ако један или два учитеља, због малог броја ученика морају у једној истој учионици да изводе наставу истовремено за два, три па чак и четири разреда. Од такве наставе, сем што се деца науче читању и писању, нарочите користи нема. Посебно је питање, што је овако школовање деце врло скупо и што се такве мале школе не могу опремити савременим училима. Такве школе имају оправдања једино у планинским селима удаљеним једно од другог по два, три и више часова хода.

Случај са подизањем нове школе у Милавчићу је карактеристичан. Овој акцији није претходила стручна анализа и конструктиван

договор непосредно заинтересованих становника са Народним одбором општине. Дошло је то некако спонтано. Изостали су што је најважније и економски дугорочни и одлучни одржавања школе и издржавања наставника. Поред тога, ни становници нису били сложни у погледу избора места, па се село због тога поделило. У услови политехнизације наставе и због малог броја ученика, ова школа не би могла да буде савремено опремљена и морала би да ради под врло тешким условима. Једна таква школа макар и добронамерно подигнута, била би само терет за то исто село и општински буџет који је и онако оскудан.

Народни одбор општине, истина са извесним закашњењем, разматрао је недавно цео случај. Подвучена је добронамерност мештана Милавчића и изражена нада, да ће се локализовати извесан спор између засеоба, који је настао око подизања школе. Организације Социјалистичког савеза и Савеза комуниста заједно са Општинским одбором пружиће помоћ становницима овог села да нађу разумно решење. И још више што треба учинити, да се мештани сложе и договоре шта треба учинити да се најрационалније утроши прикупљени материјал, да не би време учинило своје.

Овај случај вредан пажње, указује потребу да Народни одбор општине поведе више рачуна и о перспективном развоју, не само седишта комуне, него и појединих села, како садашња изградња појединих објеката не би била сметња у доцнијем развоју.

М. С.

Гостовање КУД «Абрашевић» из Краљева у Новом Пазару

Пријатан ушисак

— народне песме и игре у извођењу Краљевчана

Прошле суботе и недеље у сали Радничког универзитета у Новом Пазару гостовало је КУД «Абрашевић» из Краљева. Чланови овог колектива су изводили народне песме и игре.

Овом приликом Пазарци су имали прилику да гледају и слушају програм младих аматера певача и играча чији се квалитет програма ни мало не разликује од досадашњих програма у извођењу професионалних група. Нарочито је запажено и од публике највише поздрављено коло «Циганчица», а

значај. Пре свега 652 гледаоца из Новог Пазара је имало прилику да види квалитетан програм ове врсте и да излазећи из сале зажели да још који пут на бичи сале Радничког универзитета види ову групу. С друге стране велики број домаћих аматера имао је прилику да види постигнути ниво уметничког аматеризма другова из Краљева, да се са њима ближе упозна и да се на тај начин оствари боља веза и сарадња аматерских друштава у сразу.

На захтев гледалаца, а нарочито

ФОЛКЛОР КУД «АБРАШЕВИЋ»

певачи народних песама изненадили су публику. Овде су се истинити: Паун Радуновић, Мустафа Мујазиновић и сестре Павловић.

Сала је била пуна. На изненађење организатора појавио се велики број заинтересованих који нису могли да дођу до улазница; тако је за недељу организатор гостовања био принуђен да поставља помоћна седишта.

Ово гостовање има вишеструки

то оних из ФТП «РАШКА» обављен је усмени договор између организатора и вође екипе те се очекује гостовање ових друштава које ће на програму имати народне песме и забавне мелодије у пратњи тамбурашког оркестра културно уметничког друштва «Абрашевић» у првој половини јуна ове године. Ово гостовање би било организовано у част прославе 10-це радничких савета. С. Живанић

Из омладинских организација

Значајни усјеси младих пољопривредника

Прошлог петка је одржана годишња изборна конференција омладинске организације Пољопривредне школе у Краљеву. Поред омладинаца, конференцији су присуствовали и професори и чланови Општинског комитета Народне омладине.

Сумирајући резултате који су постигнути у периоду између две конференције, омладинци су констатовали да су чланови ове организације постигли значајне успехе на многим пољима делатности. Преко Бачке дружине, која има десет секција, Катедре младих пољопривредника, Бачког универзитета, Задруге, одељенских заједница и других форми рада, окупљено је преко 250 омладинаца, који се припремају за велике задатке који их као пољопривредне техничаре очекују.

Млади пољопривредници имају у периоду интензивних улагања у пољопривреду, омладинска организација је у заједници са наставничким особљем предузела читав низ акција преко којих ће омладинци ове школе стећи већа искуства и знања потребна за рад у пољопривреди.

На конференцији су наглашени и пропусци којих је било у раду, као што је слабо ангажовање ученика првих разреда у разним делатностима, затим слаб контакт са селима и друго, о чему се доста говорило и донети закључци за интензивнију активност у наредном периоду.

На крају рада конференције изабран је нови школски комитет од 11 чланова. За председника је поново изабран М. Димитријевић, ученик треће године.

АНДАЛУЗИЈА ЧЕКА

— У Баденхаузену срео сам Мигуела. На себи је имао логорско одело. Под пазухом држао стару гитару, једино што му је остало од рата. Тог дана славио је годишњицу пуштања из логора. Он ми је причао...

Кад год дође пролеће ја се сетим позне јесени. Он је био позна јесен...

На умору пролећа умро је прошири рат. Он је био глупост. Незнање. Подлост. Превара. Рат је био велика жртва. У рату увек умре младост. И старост. У рату нико није крив. У њему се гине и стари. У погибији и старости је смрт.

Рат је одузео једно пролеће. И позну јесен.

Кад год дође пролеће ја се сетим позне јесени. Он је био позна јесен.

Са бројем на грудима и леђима. Име је имао. Одузели су му га и дали број 40140. То је било онда, кад су га из француских довели у немачке жице. Од тада он се одазивао на свој број са којим се сабирало и одузимало у вечитој стрелњи да се не сагори...

Рат је спаљивао бројеве. У том рату бројеви су одбројавали своје животе. Иза бодљикавих жица по којима је трчала струја, број 40140 бројао је дане, месеце и године. Понекад би сетно погледао у димњаке и њихове сиво-црне перчине. У перчинама су биле душе, мисли, жеље, наде, осећања. Животи бројева. Под димњацима, у перцу, лежали су спелењени костури бројева.

У чежњивом очекивању да оде у перчин и да се спелепи, број 40140 носио је у својим цифрама љубав, носталгију и несрећу. Његова туга била је несрећна Шпанија. Љубав, остављена породица. Није имао ни једно, ни друго. Чак ни себе. Његово ЈА било је у броју са којим се само сабирало и одузимало. И понекад стрепило да се не оде у перчин. У тој стрепњи крио се један давно заборављени живот...

Број 40140 родио се под маслинама и заплакао од глади. Гладан је орао гладну земљу. На гладној земљи оженио се Амелитом и сиrotином. Њих две дале су му сина. Син је одузео живот сиромашне сељанке. Отац и син остали су сами. Године су пролазиле гладне на гладним пољима маслина. Глад је направила барикаде. Отац и син су припуцали у глад.

Једне ноћи месец над Андалузи-

јом је био крвав. На барикади отац је стрепео и молио да авиони не дођу... Авиони нису знали за молбе и преклињања. Петогодишњи дечак носио је у ковржавој коси сан о тешкој срећи Шпаније. Ветар је миловао и вијорио увојке. Месец их је купао. Отац је преклињао месец да се сакрије у таму ноћи. Јер, месец је око сваког авиона...

У јутро, отац је лежао рањен. Петогодишњи дечак поред њега: заспао је заувек са сном о тешкој срећи несрећне Шпаније. Његову косицу миловало је јутарње сунце. Његове очи зуриле су у небо, преко крваве барикаде. У малом телу није било мало срце, мајушно као птиче на маслиновој грани. Оно је лежало недалеко од тела. У њему је било парче челика. Тако је настрадао петогодишњи дечак и добио на размрсканим грудима само прост број бомбардовања: 15150.

Отац је остао сам. У несрећи Шпаније тражио је срећу за нејаку дечицу Шпаније.

Отац је напустио Шпанију. Дошао је у Француску. Ту су га стрпали у жице. Из тих жица дошао је у Немачку.

Оне су свуда исте. По њима је трчала струја. Из њих су стрчели димњаки. Из димњака се виорио црно-сиви перчин. У перчину су били животи бројева. Под димњацима, у перцу, лежали су спелењени костури бројева.

Отац је носио број 10140. У том ношењу он је дочекао крај...

Рат се завршио. Завршио се у жас. Једнога дана бројеви су добили имена. И пошлу у завичај...

Мигуел није пошао. Он је остао у сенкама димњака без перчина. — Одлазимо! — рекли су многи.

— Бон цхансе — одговорио је Мигуел.

— А ти? — запитали су.

— Ја немам завичаја. Тамо где би требало да је он, налази се несрећа малих дечака и девојчица. Тамо нема слободе...

Прсти кошчати и суви зазвонили су по жицама у тешким и тужним сећањима на завичај. Глас хрпава и сузан прошапутао је: — Андалузија под месецом снева срећу. Под маслинама деца плачу...

Мигуел је жив. Он још увек чека. Носи у себи жељу за барикадама. За месецом под којим ће деца Андалузије једнога дана бити срећна.

Душан МАРКОВИЋ

БОГАТ ПРОГРАМ ПРОСЛАВЕ ДАНА МЛАДОСТИ У НОВОМ ПАЗАРУ

Дан младости ће и ове године бити свечано дочекан и испраћен. Друштвене организације у Новом Пазару су спремиле богат програм прославе. Њихова реализација је већ отпочела и трајаће до краја месеца маја. Нарочито је уочљив спортски програм. У њега су уврштена многобројна такмичења у малом фудбалу, одбојци, стеном тенису. У овим такмичењима узеле су учешћа све школе, друштво «Партизан» и неке друштвене организације. У току прославе Дана младости у селима ће се организовати такмичења у стрељаштву и атлетским дисциплинама — трчању, скоку у даљ, скоку у вис, бацању камена. У основним школама припремају се слетске вежбе које ће се извести на сам Дан младости у Новом Пазару.

У недељу у 15 часова одржаће се велики Општински слет на градском стадиону. Тада се предвиђа дефиле учесника атлетском стазом, постројавање учесника на слетшту а затим ће се приказати слетске вежбе мушке и женске деце — пионирске вежбе, трчање на одређеним стазама, логоровање из виџаца, вежбе омладинаца са справима. Одржаће се и неколико утакмица у одбојци и кошарци. Потом ће наступити омладинске слетске вежбе које се још сада очекују са великим интересовањем. Спортска такмичења ће се наставити и у понедељак, 23 маја. У уторак ће пристићи штафета младости и биће прихваћена пред хотелом «Београд» где ће се одржати и велики народни митинг. Двадесет четвртог маја одржаће се Општински карневал улицама града а наредног дана, ће се наставити спортска такмичења.

ГОДИШЊА КОНФЕРЕНЦИЈА ОМЛАДИНЕ ГИМНАЗИЈЕ

Прошле среде одржана је у сали «Електрокомбината» у Краљеву, редовна годишња конференција омладинске организације гимназије «Мирко Луковић». Конференцији су поред ученика и наставника ове школе присуствовали као гости и Д. Јанићијевић, председник Савета за културу и просвету НО општине Краљево, М. Чопић и М. Миленковић, чланови Општинског комитета Народне омладине, затим претставници омладинских организација других школа.

Извештај о раду омладинске организације у протеклом периоду поднео је председник комитета НО Гимназије Р. Бакрачевић.

Седница Савета за народно здравље Народног одбора Среза Краљево

Донеш план рада за ову годину

Међу значајним питањима о којима се расправљало на првој седници новоизабраног савета народног здравља Народног одбора Среза Краљево одржане 13 маја, треба да поменем доношење плана рада Савета за 1960 годину. Овим планом Савет је одредио будуће задатке, формиране у закључцима.

У развијању здравствене службе и даљем развијању социјалистичког односа на унапређењу и побољшању рада здравствених установа одиграле су, и даље треба да имају ту улогу органи друштвеног управљања. Из веома опширног плана рада за ову годину Савет ће имати доста задатака и много посла а њима је приступио програмски. Већ сада се предвиђа радикалније решавање питања дељења заштите у срезу Краљево стим што ће се преко дечијих диспанзера ставити у дужност педијаторима из Краљева и Новог Пазара да припреме потребне предлоге за унапређење ове службе.

Запажено место у плану рада дато је питању заштите жена — Тежња да се побољша рад Саветовалишта за жене и Саветовалишта за контрацепцију, нарочито на територији бившег среза Нови Пазар, јер је та служба у том делу срезом неорганизована. На тај начин решиће се ово важно питање које захтева пуну подршку у популарисању и формирању ових Саветовалишта.

Без обзира на постигнуте резултате у здравственој заштити, Савет је указао на проблем рада Хигијенских завода као здрав-

ственог центра који ће имати да изведе низ здравствених акција на територији Среза. Таква оријентација на организовање и појачање активност може знатно допринети организационом јачању и повезивању Хигијенских завода у кампању извођења здравствено хигијенске акције.

Сем ових питања, План рада Савета за ову годину оријентише установе на постизању вишег квалитета здравствених услуга тиме што ће питање сарадње и координације здравствених установа омогућити пружање брже и ефикасније заштите болеснику.

Посебно је наглашена потреба веће сарадње здравствених установа са Онколошким диспанзером као превентивном установом која прати обољење рака. Ту је сада потребно сређивање унутрашње повезаности здравствених установа да би се тиме избегле последице и евентуално непотребно трошење средстава за слање болесника у Београд ако то није неопходно.

На седници Савета је истакнуто да је потребно да се из средстава превентивне набави покретни флуорограф за потребе анти-туберкулозне службе.

Даље развијање здравствене службе Среза сад зависи од спровођења ових задатака, а посла има доста.

50 година од њрвих лешова у Југославији

Наше традиције

Пре пола века 25 новембра 1909 године, са једне пољане у Малим Ројцима код Горице полетео је први Југословен — Словенац Едвард Русјан. И као што је први лет браће Рајт, који су само шест година пре Русјана полетели у Кити Хоку на авиону, претстављао почетак нове ере у историји човечанства, тако је и лет првог Југословена — Едварда Русјана — добио слично симболично значење у историји наших народа. Браћи Рајт претходило је читав низ ентузијаста широм света који су столетима сакупљали људска искуства на пољу ваздухопловства, што је на крају и омогућило човеку лет на справи тежој од ваздуха — на моторном авиону. Аналогно томе, развитак идеје о летењу међу нашим народима може се пратити кроз народне приче и песме, затим преко радова Шибеничанина Фауста Врањичића који је још 1598 године поставио основни принцип конструкција и употребе падобрана, Огњеслава Костовића и Давида Шварца који су у XIX веку својим конструкцијама дирижабла допринели остварењу те техничке напредне идеје, па све до прве деценије XX века када су наши људи, понети таласом одушевљења којег су узбуркали први летови у свету, запловили у нову еру — еру развитака и просперитета авијације.

Поред Русјана током 1909 године на развиту авијације у нашој земљи радила је читава плејада пионира. Суботичанин Иван Сарић саградио је авион 1909 године и јуна 1910 извршио с њим прве летове; октобра исте године приредио је у Суботици успео јавни наступ коме је присуствовало око 7.000 гледалаца.

Загребачки инжењер Пенкала патентирао је 1909

године оригинални систем за управљање авионом и упролеће 1910 године отпочео да га испитује у пракси. Међутим, због недостатка финансијских средстава он је морао да прекине експерименте баш у време када су изведени први успешни летови у нашој земљи.

Крајем 1909 године Др. Владимир Алексић саградио је летелицу у Панчеву, Страхиња-Ване, Нушић и Србобран Станојевић летели су на једрилици у Београду марта 1910 године. Словенац Станко Блоудек у Прагу, док су Стеван Башевић Јулијан Нардин и још многи други експериментисали на разним моделима хеликоптера и авиона.

Едвард Русјан такође није престајао са радом. У Горици је саградио авион «Еда-1» и «Еда-2», а улето 1910 године наставио рад у Загребу заједно са Михаилом Мерћепом. Са новим монопланом типа «Мерћеп-Русјан» одушевио је Загребчане и одмах по том одлучио да своју пилотску вештину прикаже грађанима Београда, мада му је турнеја по западним земљама обезбављивала већи финансијски ефекат. Русјанов лет у Београду—9 јануара 1910 године—и његова трагична смрт на бедемима Калемегданске тврђаве претворили су се у манифестацију југословенског јединства.

Пионери нашег ваздухопловства постигали су успехе и у другим земљама. Тако је Иван Вјеловућић, родом из Пељешца, победио најпознатије асове француског ваздухопловства у ваздушној утакмици Париз—Бордо која је одржана 1910 године, а нешто касније—1911 године— први је прелетео Алпе.

Пилот Драгутин Новак, један од сарадника Михајла Мерћепца, победио је у свим дисциплинама на великом међународном такмичењу моторних пилота у Будимпешти 1912 године.

Сплићанин Ватрослав Будимбашић направио је акробацију лупинг—звану «окрет смрти» — само неколико месеци после славног Перга, а почетком 1914 године приређивао је митинге, приказујући акробације у Чехословачкој и Француској, као и у својој домовини Хрватској — у Загребу.

Заслугом наших пионира који су брзо прихватили авијацију као нову и корисну тековину људског ума, и посветили су све своје способности, Југославија се данас убрала у нације са најбољом ваздухопловном традицијом. И с друге стране, својим успесима на пољу

ваздухопловства, као и приказима летења у Београду, Загребу и другим градовима, пионери нашег ваздухопловства дали су не мали допринос буђењу националне свести и ширењу мисли о југословенском јединству.

И не само то. Историја је забележила да су српски устаници први употребили ракетно оружје на европском ратишту године 1906, приликом опсаде Шапца у Првом Српском устанку, а сто година касније, у опсади Скадра 1913 године, Српска војска употребила је авион у војне сврхе, опет међу првима у Европи. Док су генералштабови појединих великих држава са неверовањем гледали у могућност примене авијације у ратне сврхе, српски војни пилоти доживели су «ватрено крштење» над опседнутим Скадром. Тада је погинуо пилот наредник Михаило Петровић, који је у историју ушао као прва жртва нашег војног ваздухопловства.

У Балканском и Првом Светском рату наша војна авијација успешно је учествовала, са осталим родовима оружја, у борби против непријатеља. На почетку I Светског рата она је располагала са свега три авиона и пет пилота, извршавајући само задатке извиђања непријатељских положаја и позадине. Тек доцније, током 1915 године, а нарочито после формирања Солунског фронта, авијација постаје све значајнији род оружја и њена примена многостранија. Године 1912, у току пробоја Солунског фронта, наша војна авијација располагала је са преко 40 најновијих типова авиона, 60 пилота, 40 извиђача и осталим стручним особљем.

Војно ваздухопловство било је све до почетка тридесетих година наоружано застарелим авионима, већином француског порекла. Тек када се над Европом наднела опасност рата, домаћа буржоазија, увидевши у томе могућности за убирање великих зарада, појачала је инвестициона улагања у ваздухопловну индустрију, и тако се оснивају, једна за другом, фабрика «Икарус», «Змај» и «Телеоптик» у Земуну, «Рогожарски», «Влајковић» и «Микрон» у Београду, «Бреге» у Краљеву, Индустија мотора у Раковници и Фабрика падобрана у Инђији. У овим пердузењима рађене су већином, према откупљеним лиценцама, серије иностраних мотора и авиона. Од почетка тридесетих година запажа се рад више домаћих ваздухопловних инжењера који су својим успешним конструкцијама (нарочито ловачким авионима ИК—3) могли да се мере са страним конструкторима оног времена.

Стогодишњица налив пера

АНЕГДОТЕ

Мале занимљивости

У прастара времена људи су сачинили дрво или подизали храм ка да су хтели да обележе неки велики догађај. Пре шест хиљада година измислили су знаке који су се развили у слова, али је много догађаја ипак остало незабежено, јер писање није било нимало просто. У прво време, текстови, намењени потомству уклесани су у камен. Затим је дошло писање на црепу, а писало се и на папирусу и свили, док није — пронађена хартија. Али, проблем

XVIII века). Прво мастило су биле природно биљне и животињске боје, затим је дошао кинески туш и најзад хемиско мастило, у разним бојама.

А кад је све пребројано, појавио се и трећи проблем. Људима се прохтело да прибор за писање имају увек уз се, па су измислили «дивите». Само дивити са мастилом, пером и пескаионом, нису били сасвим zgodни за ношење. Већ 1658 године помињу се «сребрна пера напуњена мастилом, којима се без умакања може написати пола свежња хартије», а 1705, патентирао је у Паризу своје «бескрајно перо» Никола Блон. Године 1783 немачки инжењер Шеле патентира перо са резервоаром, 1809 јавља се енглески проналазач Мерч са правим налив пером којим се пуни аутоматски захваљујући гуменој цевчици стављеној у држање. Међутим, сва та пера су само покушаји и сва су рађена руком. Проблем је био решен тек негде око 1860 када су се налив пера почела производити индустријски. Американци тврде да заслуга за то припада њима, а Французи уверавају свет да је проблем решен у Ангулему где је отворена и прва фабрика налив пера.

Додуше, Французима се мора признати да су они први дошли на идеју да данашње налив перо буде златно, са врхом од рубина, а доцније од иридијума, тако да није ни рђало нити се кречило.

БЕРНАРД ШО О ДВОБОЈИМА

У једном друштву разговарало се о двобоју. Неко је запитао Шоа: — Коју врсту двобоја највише волите?

— Мени је најмилија борба са свим собом, — одговорио је Шо — јер сам тако бар сигуран да се води између два центлмена.

ПРВА УСЛУГА

Келнер (госту): — Да ли да вам донесем капут из гардеробе?

Гост (пружајући добру напојницу): Можете, али само неки пристојнији.

ШТА ЈЕ ИСТОРИЈА

Хемингвеј је дао ову дефиницију историје:

«Историја то је оно што се никад није десило а о чему пише онај ко никад није био на лицу места».

ТРАЖИ СЕ КРИВАЦ

Пошто је добио батине од тате, син је дошао мајци:

— Мама, је ли деда тукао тату кад је тата био мали?

— Јесте, сине.

— А је ли деда тукао његов тата?

— Јесте.

— Добро, молим те, коме је то прво пало на памет?

У МАЃИ

Једне мајловите ноћи неки накресани Лондонац ушао је у бар и запитао келнерицу:

— Да ли је мистер Џонс био овде?

— Јесте, пре једног сата.

— А да ли сам ја био с њим?

Тристан Бернар као шведиша

Још док је био млад, Тристан Бернар је уложио хиљаду франака у Француску банку. Сваког дана је поносно шетао пред банком и гледао полицајца који је стајао пред вратима. Мислио је: «Он пази и на мој новац». Но касније, мало помало, Бернар је почео да вади новац из банке, и после неколико недеља кад је узео последњу стотинку, пришао је полицајцу пред вратима, потапшао га по рамену и рекао:

— Хвала пријатељу, сад можете ићи кући!

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештавају се ловци — чланови Среског ловачког Савеза да ово Газдинство има одобрен план отстрела српне дивљачи и дивљих свиња. Заинтересовани ловци могу поднети молбе Шумском газдинству Краљево.

Шумско газдинство

МАЛИ ОПАСИ

ОДРИЧЕМ се жене Љубинке. Дугове учињене на моје име не признајем, Марковић Милоје, радник, Ковачи.

ОГЛАШАВАМ неважеће сведочанство I године ученика у привреди издато у Краљево, Јовићевић Славољуб, Ратина.

ПОЗИВАМ своју жену Добрилу да се у року од осам дана врати. У противном повешћу бракоразводну парницу, Зечевић Миладин, Жича.

ОДРИЧЕМ се жене Наде, њене дугове не признајем, Љубомир Аврамовић, Милаковац.

ПРОДАЈЕМ кућу са 65 ари земље у Рибници код «Мошиног Гаја», Николајевић Јова, Рибница.

ПРОДАЈЕМ кућу од три одељена у Краљево. Улица Чика Љубина број 8.

ГОЛУБ ИЗ ИТАЛИЈЕ НА ЧАСУ ЗООЛОГИЈЕ У ТУТИНУ

Пре два дана ученици Основне школе «Петар Петровић-Његош» у Тутину донели су на час зоологије прстенованог голуба, ухваћеног пре неколико дана у селу Добрињи, недалеко од Тутина. Ученицима из овога села лов је пошао од руке. Недавно су ухватили шумског зеца и већ га припитомили. Хватајући голуба мислили су да се ради о обичном, дивљем голубу и дошли на идеју да и даље раде скупа на хватању дивљачи и у свом селу створе збирку «зоолошки врт», како би стечено знање из школе практично користили.

Међутим, нешто касније су се изненадили кад су на десној ноги голуба приметили прстен, на којем стоји натпис: 58 Италија 30476. Тек тада су видели да се не ради о нашем, обичном голубу, већ како они кажу: «Страни држављанин, наш гост, дошао без путних исправа».

Настојање је ученика и колектива ове школе да голуба врате власнику, ако се појави, а преко њега да успоставе везу са тамошњом омладином и ученицима.

ЈЕДНА КУЋА ЦЕЛО СЕЛО

Бивша општина Рајчиновиће позната је по малим селима којима има близу сто. Интересантно је да у тих сто села има свега десет хиљада становника, па се онда може и помислити колико та села имају кућа. Није редак случај да свега неколико кућа чини једно село и уз то постоје и неколико засеoka. Можда је овде најинтересантније село Јагњила, које веровали или не има само једну кућу.

Она се налази преко пута села Шавци са оне стране реке Рашке. На први поглед изгледа да је кућа саставни део села Шавца и зато се свако зачуди кад сазна да она чини цело село. Ово је село уписано у списак села и у службеном листу а и пошта га води у својој евиденцији.

Х. Б.

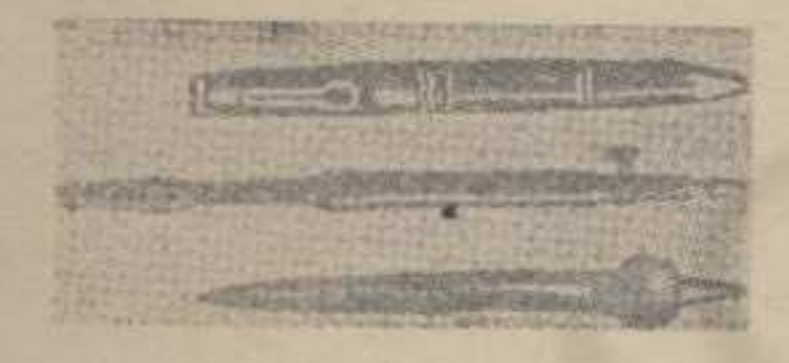
НОВА ЗЛАТНА СМЕСА

Париски хемичар — позлатар М. Хартумиан произвео је нову златну смешу изванредних квалитета. Означена као «злато ВХ» ова смеша садржи 75 осто чистог злата и 25 осто додатих материја, међу којима главну улогу игра кадмијум. «Злато ВХ» је непроменљиво као чисто злато, али је више десетина пута чвршће и отпорније од њега. Предвиђа се његова употреба у механици и електроници.

РЕКА КОЈА ТЕЧЕ УНАЗАД

Сомалија, област која лежи у северном делу Источне Африке, није богата рекама. Кроз њу протиче свега неколико мањих река које добијају своју воду са ограда абисинских планина и све се уливају у Аденски Залив. Изузетак је река Тађура. Она извире недалеко од саме обале и не тече према мору, као остале, него у супротном правцу, према унутрашњости земље и улива се у мало језеро Асала.

Становници Сомалије, и поред сиромаштва своје земље у текућим водама, поносе се њоме и тврде да ни једна земља на свету сем њихове — нема реку која тече уназад.

се није састојао само у тражењу материјала на коме ће се писати, него и «алата» којим ће се писати. Док је за подлогу служило камен, употребљавано је длето — од камена или метала. За вавилонске таблице од глине и сенатске објаве на навоштањеним дашчицама у староме Риму био је најзгоднији шилак од метала или кости. На папирусу или пергаменту, штављеној кожи од магарца и козе, писало се калемом од бамбуса, а у Кини се још и данас на свили пише кичицом. Гушче перо је средњовековни проналазак (XII век), а челично, савремени (крај

«ЕЛЕКТРОРАС»

предузеће за дистрибуцију и производњу електричне енергије — Нови Пазар —

отворило је погон за оправку, формирање и пуњење свих врста оловних акумулатора (за моторна возила и електрокаре).

Производимо све делове за оправку и производњу свих акумулатора (плоче, сепараторе, оловне мостове и друго).

Откупљујемо комплетне старе оловне акумулаторе, акумулаторско олово и све друге исправне делове оловних акумулатора.

Услуге вршимо уз солидне цене и кратке рокове а за сваки рад дајемо писмену гаранцију.

Интересенти се могу обратити писмено на нашу горњу адресу или телефоном на број 14 и 109 радним даном од 8 до 14 часова.

КОМИСИЈА ЗА ЗАСНИВАЊЕ И ПРЕКИД РАДНИХ ОДНОСА ФАБРИКЕ ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА «РАШКА» НОВИ ПАЗАР

Расписује

КОНКУРС

ЗА ПОПУНУ РАДНИХ МЕСТА:

- 1 Финансиског књиговођу трговине и угоститељства
- 2 Финансиских књиговођа за рад у финансијском књиговодству
- 1 Материјалног књиговођу мензе и одмаралишта
- 2 Погонских књиговођа за рад у погонском књиговодству
- 2 Службеника ликвидатуре за рад у финанс. оперативи
- 1 Службеника комерцијалисту за рад у комерц. одељењу
- 1 Аутомеханичара
- 1 Угоститељски радник-конобар за рад у мензи.

УСЛОВИ: под 1. средњо-економска школа и 5 година праксе у струци; под 2. средњо-економска школа са 5 година праксе у струци; под 3. средњо-економска школа са 2 године праксе у струци; под 4. средњо-економска школа са 5 година праксе у струци; под 5. средњо-економска школа са 5 година праксе у финансијском књиговодству; под 6. средњо-економска школа са 5 година праксе у комерцијалној струци; под 7. висококвалификовани радник своје струке са 5 година праксе; под 8. квалификовани угоститељски радник са 5 година праксе у својој струци.

Плата по тарифном правилнику предузећа. Ступање на посао одмах.

Молбе са скраћеном биографијом и подацима о досадашњем раду доставити на горњу адресу најдаље до 20 маја 1960 године. После овог рока молбе се неће узимати у обзир.

Комисија за заснивање и отказивање радног односа предузећа «МЕХАНИКА» у Краљево

Расписује

КОНКУРС

За попуну радног места

ШЕФА РАЧУНОВОДСТВА

УСЛОВИ: виша стручна спрема са пет година праксе на дужности шефа рачуноводства или средња стручна спрема са 10 година праксе на дужности шефа рачуноводства. Молбе се примају до 1 јуна ове године. Плата по тарифном правилнику предузећа.

Поводом 10-годишњице радничког самоуправљања и 5-годишњице рада предузећа за производњу електро-акустичких уређаја МЕХАНИКА у Краљево

ОРГАНИЗУЈЕ ИЗЛОЖБУ

са демонстрирањем свих наших производа из електронике и електро акустике. Изложба ће бити отворена на дан 22 маја 1960 године од 14 до 18 час. у сали Електрокомбината у улици Октобарских жртава бр. 53 у Краљево. — Улаз бесплатан.

У КРАЉЕВУ — ДОСТА ЛЕПИХ ГОЛОВА У ПАЗАРУ — ПОБЕДА ДОМАЋИХ

— Да ли је Слога имала право да два ћуша мења голмана
— Јединство уложило жалбу

Како је питање првог места већ решено, сва пажња је прешла на клубове из доњег дела табеле, односно на питање које ће екипе испасти из Зоне. До недељне утакмице Јединство из Краљева имало је теоретске шансе да се некако извуче, али је сада и та могућност отпала. Истина, Краљевчани су уложили жалбу на регистрацију једног играча Дежеве, али је питање како ће се цео случај решити. За сада сигурно из лиге испадају Борац (К) и Јединство. Питање треће екипе, уколико Слога не уђе у Другу лигу, остало је отворено. Кандидати су Шумадија и Таково.

У Краљеву је дошло до две необичне ситуације која захтева тумачење надлежних форума. Наиме, Краљевчани су почетком другог полувремена, на утакмици са Шумадијом, променили голмана. Неколико тренутака после измене, резервни голман је незгодно пао и повредио се. У игру је поново убачен голман који је почео утакмицу. Значи Слога је извршила две измене на голу, што ће Крагујевчани покушати да искористе у своју корист и да утакмицу добију службеним резултатом. Но и без тога у Краљеву је приказана узбудљива игра. Досуђено је четири једанаестерца. Слога је је оба искористила а Шумадија је само један. Овим тога, Краљевчани су преко Вученовића и Соре постигли два ретко лепа гола.

Слога — Шумадија 5:3 (2:1)

Слога: Божовић (Стојаковић)—Сеничић, Костантинић — Теодоровић, Миздраковић I, Јанићијевић — Маричић, Врга, Вученовић, Лазаревић, Сора.

Слога је у недељу играла боље него у претходним утакмицама. Њени су се играчи више залагали и створили безброј повољних ситуација. Само је млади Лазаревић у два маха био у таквим приликама, да је просто невероватно како је могао да пропусти а да не затресе мрежу противника.

Гости су се преставили као врло добра екипа која заслужује да се одржи у Зони. Посебно им је добра десна страна навале и лева полутка.

Најлепше од свега на утакмици, били су голови. Најпре је Вуче-

КАКО ЋЕ СЕ ИГРАТИ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА УЛАЗАК У ДРУГУ САВЕЗНУ ЛИГУ

Иако зонаска и републичка првенства још нису завршена, већ се знају скоро сви прваци и будући учесници квалификација за улазак у Другу Савезну лигу. Чи тава територија Србије, Македоније и Црне Горе дели се у две квалификационе групе. Друга квалификациона група којој припада и Слога, обухвата прваке Нишке зоне и републичких лига Космета, Македоније и Црне Горе. Од пет учесника за сада су познати четири. То су: Слога, Дубочица, Целистер и Ловћен. Незвесно је питање првог места у лиги Косова и Метохије где се води борба између Рудара из Митровице и Приштине. Према пропозицијама у првом колу играју само два тима, да би се добио један, односно четврти члан. Онда се опет по дуплом куп-систему играју остале утакмице, све док се не добију два претставника који ће у међусобним сусретима решити питање првака и новог члана лиге.

Комбиновани тим Краљева—Мачва 1:2

На повратку из Крушевца, шабачка Мачва, члан Друге савезне лиге гостовала је у Краљеву и одиграла утакмицу са комбинованим тимом Краљева. После прилично незанимљиве игре победили су гости головима Милошевића и Милића. Једини гол за домаће постигао је Лазаревић.

У присуству око 1.500 гледалаца сусрет је добро водио судија Вучић.

тио простор Сори који је ископа снажним шутом савладао немоћног голмана гостију. Најзад Вученовић је свој други једанаестерац претворило у гол на исти начин као и први пут

Дежева 2
Јединство 0

Дежева: Бешировић—Симић, Каралић—Профилковић, Радетина, Каурин (Бишевац)—Рашићанин, Митић, Вукићевић, Ђоровић, Митић.

Јединство: Жујовић—Ђирић, Сибиновић—Нешковић, Букумира, Рашићанин — Николић, Рашићанин, Селеш, Симоновић (Миловић), Миздраковић I.

Све до 80 минута Јединство је успешно чувало нерешен резултат. Шта више, Краљевчани су могли да постигну евентуално и нешто више, да судија Петровић

није из необјашњивих разлога преиначио у једном тренутку своју одлуку. Наиме, због једног прекршаја домаћих досудио је једанаестерац у корист Јединства, па је касније заменио прекршајем у корист Дежеве. То је сасвим слободно отпор гостију, који су за десет минута примили два гола и тиме изгубили сваку шансу да се спасу испадања. У њиховом тиму једини који се нешто више истаклао био је Букумира, док је Дежева најбољег човека имала у Радетинцу.

КРАЉЕВАЧКИ ПОТСАВЕЗ

У НЕДЕЉУ ПОСЛЕДЊА ПРЕПРЕКА АЛИ И ПОСЛЕДЊА ШАНСА

— Рашчани ће (у недељу) гледати ћушавезни дерби —

Грешка која је настала око утакмице Рас — Црвена звезда, условила је да су се Матаружани појавили као кандидати за прво место. Међутим, Бане је скоро обезбедио себи учешће у квалификацијама за улазак у Зону. Пазарци имају само теоретске изгледе да се докопају првог места. Што им је најтеже, већ у недељу гостују у Рашкој. Ако се догоди да ту освоје оба бода, онда ће тек завршица добити узбудљив завршетак.

Иначе, у недељу су гости имали далеко више успеха. Бане, Звезда и Гоч, освојили су бодове на страни и сада је поредак на табели баш онакав какав је и вредност клубова, са изузетком Гоча, који је бар по недељној игри заслужио и боље место.

Младост, Занатлија и Будућност још увек решавају питање друге екипе која треба да промени такмичарску групу, пошто је положај Радника сасвим безнадежан. У најнеповољнијем је положају Будућност.

Недељни резултати: Радник — Бане 1:4, Рудар — Младост 9:0, Трговачки — Гоч 0:2, Магнохром — Црвена звезда 1:2 и Будућност — Занатлија 3:2.

Табела	
1. Бане	16 13 1 2 71:18 27
2. Рас	17 10 3 4 49:27 23
3. Ц. звезда	16 11 1 4 42:31 23
4. Гоч	17 10 2 5 57:34 22
5. Рудар	16 9 3 4 40:25 21
6. Магнохром	18 7 2 9 28:47 16
7. Трговачки	17 4 6 7 26:41 14
8. Младост	17 4 5 8 27:47 13
9. Занатлија	16 5 1 10 27:40 11
10. Будућност	18 3 4 11 20:48 10
11. Радник	16 2 113 25:56 5

Следеће недеље: Бане — Рас, Гоч — Рудар, Младост — Радник, Занатлија — Магнохром, Црвена звезда — Трговачки, Слободна Будућност.

СРЕСКА ЛИГА ДРУГА ГРУПА БОРАЦ ПОВЕЉАО РАЗЛИКУ

Адрани су као гости освојили још два бода и скоро је као сигур-

но да ће сачувати друго место, мада и Рудар не одустаје од те титуле. Рајовац као гост није успео да начини и трећи подвиг, јер је за противника имао екипу, која и поред сигурног вођства не жели да умањи своје досадашње успехе. Партизан није успео да се приближи водећој групи и мора да се задовољи петим местом, мада је и оно угрожено. Млади радник и Омладинац су поново измењали улоге.

Недељни резултати: Омладинац — Борац 3:3, Морава — Рајовац 3:1, Млади радник — Партизан 3:2.

Табела	
1. Морава	11 9 0 2 33:13 18
2. Борац	10 5 2 3 27:14 12
3. Рудар	10 3 4 3 15:25 10
4. Партизан	10 3 3 4 17:22 9
5. Рајовац	10 2 4 4 22:21 8
6. Мл. радник	11 2 3 6 15:28 7
7. Омладинац	10 1 4 5 18:26 6

На релацији Ваљево — Обреновац — Ваљево (120 км.), одржано је у недељу појединачно првенство Србије у бициклизму, на коме је учествовало око 60 возача из 10 клубова, међу којима и Радош Чубрић члан Б. К. «Металаца». И поред јаке конкуренције, Чубрић је стигао на циљ трећи, за пола тачке иза првоплаћеног Миленковића, који је скоро читаво време био за леђима Краљевчанина. Тек у финишу,

КИЛОМЕТРИ: ЧУБРИЋ

Миленковић је прилично свеж прешао свог најопаснијег конкурента и за пола дужине тачка победио. Заједно са Чубрићем на циљу је дошао и Цвејин, који је иначе у два маха, у току трке, нападао као кандидат за прво место.

Обзиром на конкуренцију, Чубрић је постигао значајан успех. Скоро читаво време трке био је у вођству, што га је прилично испрцило и што је Миленковић умео да искористи. У изјави датог непосредно после трке, Миленковић је нагласио да се радује поб-

ди, али сматра да је морални победник Чубрић, јер је он водио трку и био изложен највећим потешкоћама, док су остали возачи били у далеко бољем положају.

Појединачно првенство Србије је четврта велика овогодишња трка Чубрића. Краљевчанин је најпре учествовао на изборној трци за састав државне репрезентације и у најјачој конкуренцији заузео четврто место. На трци «Меморијал Вида Рочића» заузео је три наесто место, такође у најјачој конкуренцији. И ова је трка имала изборни карактер јер су се одређивали кандидати за трку «Око Јуниона» и трку Праг—Варшава—Берлин. Као члан југословенске екипе, Чубрић је учествовао на трци «Око Туниса» али није постигао неки значајан успех, јер је услед болести морао да одустане. Најзад, на појединачном првенству Србије са освајањем трећег места, Чубрић је обезбедио своје учешће на појединачном првенству државе, које ће се одржати у недељу на релацији Карловац—Плитвице—Карловац у дужини од 180 километара.

У исто време када је одржавано појединачно првенство Србије за сениоре, такмичили су се и јуниори. На релацији Ваљево—Уб—Ваљево (68 км.) учествовало је 36 јуниора, међу којима и Краљевчанин Милосављевић. Иако је први пут учествовао на оваквом једном такмичењу, Милосављевић је постигао велики успех. На циљу је стигао девети заједно са водећом групом. Иначе, овај младик има пуно услова да се развије у врло доброг возача. **В.**

СТРЕЉАШТВО

Општинско такмичење у Новом Пазару

Петнаестог маја је одржано општинско такмичење стрељачких дружина у Новом Пазару. У такмичарским групама учествовало је 12 мушких и женских екипа и три екипе пионира. Одрасли су се такмичили у гађању малокалибарском, а пионири са ваздушном пушком. Осамдесет такмичара из ФТП Рашка, Гимназије, основне школе и гарнизона ЈНА из Новог Пазара и Рајетића, Валетића и Штитара провело је једно пре подне на војничким ливадама. Најбоље резултате постигла је у екипном пласману Гимназија, која је и однела прву награду. Од женских екипа најбоља је била екипа Основне школе, док су пионири из Лукара били далеко бољи од осталих.

За сва прва места у екипном и појединачном пласману додељене су награде.

Организацију такмичења, које је било везано за прославу рођендана друга Тита, спровео је Општински одбор стрељаштва из Новог Пазара. **Д.**

Идуће недеље: Рајовац — Борац, Партизан — Омладинац и Рудар Морава, Слободан Мл, радник.

АТЛЕТИКА:

Штритоф Мугоша и Суботић у Краљеву

Традиционалне ноћне трке редакције листа «Ибарске новости» и ове године ће окупити велики број атлетичара из разних места Србије. Поред учесника из Крагујевца, Горњег Милановца и Титовог Ужица, ове године ће трчати и атлетичари из Новог Пазара. Осим тога, очекује се долазак југословенских репрезентативаца Штритофа, Мугоше и Суботића, од којих су прва двојица већ трчали улицама Краљева. Званичне потврде још нису стигле, али су ови познати атлетичари незванично изразили жељу да овом приликом покажу љубитељима атлетике у Краљеву своје способности.

Овогодишња трка за разлику од ранијих имаће нешто дужу стазу. Предвиђа се наиме да старт буде у Жичи и да се по доласку у град настави улицама.

ИБАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштвена и политичка питања Среза Краљева Уређује редакцијски колегијум.

Директор и главни и одговорни уредник

ВЛАДИМИР МАРАВИЋ
Уредништво и администрација Краљева.

Омладинска 11/1.
Годишња претплата 520 динара,
Полугодишња 260 и тромесечна 130 динара.

Жиро рачун код Кооперативне банке 107-70—2-78.
Телефони: редакција 316 — директор 317.

Штампа «СЛОВО» — Краљево
Омладинска број 2.